

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Szombat, március 24.

Monarchia, vagy köztársaság.

— A legreaktebb reakcióból a legveresebb radikalizmus. — Köztársaságot követel a közhangulat. — Bekért zaklatják Cseidze. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A forradalom kitörése óta először megjelent vasárnapi pétervári lapok jellemzik azt a belpolitikai helyzetet, melyben ma Oroszország a leglabilisebb alapon áll. Még a *Rjecs* is, mely az új külügyminiszter, Miljukow vezérése alatt áll, és mintegy a kormány félhivatalosának tekinthető, vasárnapi számában semmitmondó cikkeket közöl. Érdekes, de nem megcípő átalakuláson ment keresztül a *Novoje Vremja*, mely azelőtt a legreakcionáriusabb volt és most teljesen az új kormány rendelkezésére bocsátotta magát. Vezércikkében azt mondta, hogy Miklós cárt méltó büntetés érte utól, azokért a bűnökért, amelyeket trónralépésének első napjától fogva a nép ellen elkövetett. A *Vecserneja Vremja*, a *Novoje Vremja* esülapja, még szemérmetlenebb, még radikálisabb, a cárt egyszerűen *Nikolajew Romanownak* nevezi és olyan véres dolgokat vet a szemére, amelyeket még a legliberálisabb és legradikálisabb lapok sem közölnek. A *Ruszkoje Voja*, amely szintén erősen reakciós volt, kijelenti, hogy a kitört forradalomnak első konzekvenciája kell hogy legyen a köztársaság megalapítása, amely nemcsak a belső szabadságot, hanem a háború végét is meghozza.

Stockholm. A megtartandó népszavazás nemcsak az új dumát fogja megválasztani, hanem a köztársaság, vagy mona caia föött is dönt. A szociálisták követelik, hogy a választásokat 8 héten belül megtartsák.

Rotterdam. A Times pétervári levelezője írja: Az országban két kormány van: az első a rendkormány, melynek elnöke Lvow herceg, a második a káoszé Cseidze vezérlete alatt. Cseidze hatalma napról-napra csökken, ha a pénteki temetésnél nem lesz zavargás, akkor ellehet mondani, hogy veszély nélkül elmúlt a dolog.

Stockholm. A Vyborgban megjelent Pajala című lap szerint Cseidze orosz szocialista vezért tárca nélküli miniszterre nevezték ki. A közhangulat a köztársaság proklamálása mellett van.

Stockholm. Kerenski befolyása szemlátomást csökken. Cseidzét a végsőkig zaklatják békéért. A szélső balszárny

azon van, hogy nyomást gyakoroljon az új kormányra.

Koppenhága. A hat orosz szocialista párt közös manifesztumot adott ki a béke mellett. Alexandra Kollaniov forradalmi szocialista nő kijelentette, hogy elsősorban a kenyérgond nem oldható meg, mert a hadsereg összes készletét elfogyasztotta már. A háborút azonnal be kell fejezni.

Genf. Miljukow fogadta a zsidók küldöttségét és kijelentette nekik, hogy folszabadításuk teljes vallásszabadságot jelent.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti Pétervárról: Az itteni amerikai nagykövetség egyik tagjának leveléből közöljük a következőket: A múlt héten nagy izgalom volt Péterváron a békejavaslatok miatt. A békejavaslat nem jött váratlanul. Kár, hogy egyidőben érkezett meg Wil-

soné és Németországé, külön-külön nagyobb hatásuk lett volna. A dumában alig lehetett a csalódott képviselőket megnyugtatni, az angol párt került uralomra. Kár, hogy az angolok uralkodnak, Oroszország alig szabadult meg a művelt németektől, a szemtelen angolok alá került. Itt meg vannak győződve arról, hogy Anglia az egyetlen hatalom, amely ellene van a bekének és szövetségeseit is visszatartja. Németországnak legjobb lenne, ha ez évben befejezhetné a háborút, mert a jövő év végén Oroszország nagyszerű helyzetben lesz.

Stockholmból jelentik: A helyzetet igyekeznek megnyugtatónak feltüntetni, de bizonyos, hogy Oroszországban még mindig nem állott helyre a rend. A gyárakban még nem indult meg a munka. A közúti vasut sem kezdte még meg üzemét. Az ideiglenes kormányt egyelőre korlátlan államhatalommal ruházták fel.

Carskoje Szelóban a fogoly cár.

— A kártyázó mágnásoktól félt a cárné. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A cár és a cárné a дума foglyai. Alexajev vezérkari főnök csapatokat küld, hogy kísérik fogságba a tegnapi félistent. A szent szinódus kizárta őt imáiból. Gyálolt дума képviselők kísérték a trónjáról letaszított császárt kastélyába, amely börtönévé vált. A дума azt akarja, hogy a közelében legyen. Valószínűleg fél, hogyha messze lenne, akkor árthatna és hogy a volt uralkodó jelenléte a távoli provinciákban és a parasztok közt csalétek gyanánt szolgálhatna. Ezért Carskoje-Szellóba utasította őt, egy olyan helyre, amely nincs messzebb, mint Aradtól Világos. Argus szemek vigyáznak a trónjafosztottra és Pétervárról figyelik minden lépését, minden életmegnyilvánulását és megakadályozzák, hogy a cár egyelőre háttérbe kerüljön és várja be óráját. Carskoje-Szelóban Miklós cár a forradalom legélesebben megvilágított színpadán kénytelen élni. A veszedelmek és a lázadások központjában van. Ki ne gondolna XVI. Lajos gyalázatos eltoloncolására és ki ne érezné, hogy Carskoje-Szelóban a cárral egyéb is történhetik, mint a trónfosztás. A дума zálogul tartja a kezében és személyén tartja a kezét és bárki legyen is az, aki ellenforradalmat tervez, számításra kell: egy fogás és az előbbi uralkodó megsemmisül és örökre elnémult.

Indokolt az ellenforradalomtól való félelem. A hadsereg még nem állt a maga egészében a дума mellé. Egyes hadvezérek magatartása még tisztázatlan, a parasztság és a papság érzelmei sem szilárdak. A munkások és katonák ezerhatszáz tagból álló ellenőrző bizottsága a дума ellen dolgozik és a forradalmi szocialisták békevágya kezd felükerekedni és Finnország is a maga fejével gondolkodik. A gyárakban szünetel a munka. A rendőrség tehetetlen, a csapatok fegyelmetlenek. Visszavonták azt az engedélyt, hogy a cár Livádiába utazzék, mert azt hitték, hogy a reakció erői erőre kaphatnak. Miklós cár még mindig veszedelmes.

Visszaviszik tehát abba a kastélyba, amely sokszor látott fejedelmi vendégeket falai közt. A pompás termek szörnyű váddal figyelmeztetik a lénynek, a mulatásnak óráira. Sokszor megirták, hogy milyenek ezek a termek, amelyeket II. Katalin díszített fel. A hálószoba hűvös, fehér drága porcellán; termek, amelyekben sötétbarna tüvegoszlopok csillognak és a padló lapiszlazulótól, ezüsttől, borostyántól és áchától fényes és minden a francia pazarkó királyok pompázó izlésére figyelmeztet. Kint a parkban egy kínai hid, egészen ógszinkék szibériai márványból és kínai falu, egy mesterséges rom, művészien ápolt virágok. Félhez a békés képhez egy harcias bejárat vezet, egy öntött vasból készült diadalmi ív, amelyet I. Sándor emeltetett és amelyen oroszul és franciául tel van írva: drága legyvertásaimnak.

Drága fegyvertársaimnak! Miklós cár keserű érzésekkel olvassa ezt a felirást. Az ő drága szövetségesei hozzájárultak bukásához és a drága fegyvertársai azok, akik abban a hitben, hogy a harci kedv megerősödik, most ujjonganak az ő bukásán. Azonban teljesen csalódhatnak és a torradalmat nem enyhíti, az ellentéteket nem tompítja az a körülmény, hogy a cár Carszkoje-Szelóban van. Ellenkezőleg az ő ellenség közelsége s az izgalom, amely ebből a tartózkodásból, életre kelt, a félelem egy összeesküvés lehetőségétől, mindez még öregbíteni fogja a vad gyűlöletet és az összeütközést a reakció erői és a дума emberi főzött. Mindenkinél a szerencsétlen, megcsalt III. Péterre kell gondolnia. Őt is Pétervár közelébe száműzték, éppen ezzel vált egyre kellemetlenebbé II. Katalinnak, mint örökös szemrehányás és örökös vád az elkövetett jogtalanságra figyelmeztetve őt. Nem küldhette őt idegenbe, mert félt, hogy ellenségei támogatni fogják őt. A cárné barátai tudták, hogy a császárné nem fog nyugodtan aludni, amíg a cár, noha trónfosztott is, de él a börtönben. Orlov és Pannir eltalálták gondolatait és semmi megaláz-

Követeli a tömeg a cárné fejét.

A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: A nagyhercegekkel folytatott sokféle intervjúból az tűnik ki, hogy a cár és a felesége teljesen vakok voltak a mostani helyzettel szemben. Nem érintkeztek sem az országgal, sem a saját családjukkal. A cár unokafivére, Ciril nagyherceg, akit most Romanov admirálisnak hívnak és aki elsőnek ismerte el az új kormányt, a következőképpen nyilatkozott:

— *En és a portásom most teljesen egyenrangúak vagyunk.* A régi uralkom alatt elvesztettük volna a háborút. Céltalan volt a cárral erről beszélni, mert nem tudtuk lerontani azt a falat, amelyet Stürmer, a metropolita és leguoljára Protopopov emeltek a cár körül. Legelőször Mihály nagyherceg, a cár fivére beszélt vele a lenyegető forradalomról, de minden kísérlet hiábavaló volt. Azután Ciril nagyherceg felesége, Viktória nagyhercegnő igyekezett a cárné szeméit kinyitni. Beszélgetés közben megmondta neki, hogy milyen emberekből kellene kormányt alakítani, de a cárné azt felelte, hogy a nagyhercegnő által megnevezett férfiak az uralkodóház ellenségei.

— *Ellenünk —* mondotta a cárné — *csak Pétervár és a kártyázo arisztokráciának egy kis csoportja van.* Husz éve ülök a trónon és ismerem Oroszországot. Tudom, hogy a nép szerei a mi családunkat.

A nagyhercegnő ezután többé nem jelent meg az udvarnál, csak a hivatalos ünnepeken vett részt. Azonban Raspuin időközben mindent elkövetett, hogy a császári családot diszkreditálja.

Pétervári hivatalos távirat jelenti, hogy Miklós cár tegnap megérkezett Carszkoje-Szelóba.

A volt cárt Kornilov, a pétervári katonai kerület parancsnoka kísérte Carszkoje-Szelóba. Kornilov volt az, aki a mozgalmas napokban felkereste a cárnét és közölte vele, hogy nem rendelkezhetik többé szabadon személyével. A cári palotában új őrséget állítottak fel. A cárnénak megengedték, hogy régi szolgálóit, akiket gyermekei megszoktak, megtarthassa.

A pétervári távirati ügynökség jelenti: Kornilov tábornok a cárnét fogolynak nyilvánította. A tábornok

kodás, semmi megadás nem hatotta meg az orgyilkosokat, kezükkel fojtották meg Péter cárt.

Rettenetes lesz Miklós cár élete Carszkoje-Szelóban. Mindig félt a merényletektől és fiatal kora óta, amikor egy japán majdnem megölte, állandó aggodalomban élt amiatt, hogy erőszakos halállal kell kimulnia. Most ott van azokban a diszterekben, ahol uralkodókat fogadott, a kertekben, ahol a testőrköt szemléltette meg, ahol a rendőrök százai vigyáztak életére. Most is vigyáznak rá, de ő legjobban ezektől az őrkötől fog reszketni, akik úgy vigyáznak majd rá, mint ahogy a vadállatra a ketrecben szokás. Minden helyiség, minden egyes tárgy mint fájó emlék fog hatni a jóvá nem tehető politikai hibákra, a kormányzás balsikereire és megbánást, keserűséget fog benne kelteni. A дума érzi, hogy még nem vesztette el minden hatalmát a cár és a maga életét is elkeseríti, hogy a cárt megfenyegeesse. *Nemcsak a cár, de a дума sem fog soha nyugalomhoz jutni, amíg trónfosztott a közelében lesz.* Az orosz forradalom csak most kezdődött és a fejleményei beláthatatlanok.

törzskarával Carszkoje-Szelóba ment és a pályaudvarról telefonon megkérdezte, hogy a cárné mikor fogadja. Azt a választ nyerte, hogy egy félóra múlva. Kornilovot és törzskarát a cárné magánlakosztályában fogadta, a tábornok felolvasta neki az ideiglenes kormány határozatát, mely szerint é perctől fogva nem szabad, és közölte vele, hogy a palota őrségét forradalmi katonákkal váltották fel. A cárné kérte, hogy szolgáljék meg a tábornok meg is engedett neki.

A Temps jelenti Pétervárról szerdán: Nagy néptömeg vonult fel vörös zászló alatt, követelik a cárné fejét és a volt miniszterek kivégzését. A cárnét minden barátja elhagyta, beteg gyermeke is orvos nélkül maradt, míg csak a дума saját orvosát nem küldötte hozzá.

Nagy francia erők visszavert támadása.

Berlin, március 23. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Ugy.saját, mint az ellenséges felderítő osztagoknak több előretörése következtében a Ilandriai arcvonalon és az Arras-szakaszon időnkint növekedett a tüzérségi tevékenység. E helyeken számos fogoly jutott kezünkre. Azokat a francia csapatokat, amelyek Szt. Simon mindkét oldalán, a Somme és a Crosat-esatornán átkeltek, miközben e szakaszok ellen és ezeken túl támadásra nyomultak előre, visszavetettük. **Az ellenség véres veszteségeket szenvedett és 230 foglyot, valamint számos géppuskát és járművet veszített.** Az Oise és az Aisne között az esti órákban, Margivaltól nyugatra és délre harcok fejlődtek.

Nagy francia erők támadásait tüzelésünkkel és ellentámadással, nagy veszteségük mellett vertük vissza. Tüzérségünk csapatgyülekezésekben és mozdulatokban, másutt is eredményt igaró célpontokat talált.

A Laville—Aubois erdőben egy erős tűz után megindult francia előretörés megállt. Vállalkozásunkból

Vatrouvillenél, a Vövre-síkságban 12 foglyot és két gépfegyvert szállítottunk be.

Keleti harctér:

Nem volt nagyobb harcok tevékenység.

Macedóniai harctér:

A franciák Monasztirnál a tavak szorosában kudarcot vallott részleges támadáson és zaklató tüzelésen kívül nyugodtan viselkedtek. Egyik közhírnök a 20-ról 21-re virradó éjjel Mudrosznál, Lemnosz szigeten, hatásosan bombázott angol építményeket és azután sértetlenül tért vissza kikötőjébe. — **Ludendorff, első főszállás-mester.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradra hozzák faluról a postacsomagokat.

— Elveszett küldemények. —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy az aradi postahivatalban tömeges lopás történt az utóbbi hónapokban és a rendőrség már részben kinyomozta a tetteseket. Ezzel kapcsolatban igen érdekes megfigyelésekről számolnak be előttünk azok az egyének, akik a helyi és környékbeli postai viszonyokkal ismerősek. Ugy informáltak bennünket, hogy különösen másfél év óta az aradi posta tábori csomagforgalma rendkívüli mértékben meggyarapodott s ennek igen figyelemreméltó okai vannak. Tudvalévő, hogy a falusi parasztság a hadban levő családtagoknak igen sok élelmiszert és télen meleg ruházati cikkeket szokott küldeni. Nemcsak téli időben, hanem általában mindig, valóságos megostromolták a parasztságot a vidéki postahivatalokat a katona gyerekek küldendő csomagokkal. A tábori csomagokon kívül a hadifoglyoknak is igen jelentékeny mennyiségű élelmiszereket szoktak küldözgetni, habár jól tudják, hogy az élelmiszerek hasznavehetlenekké válnak, mire Orosz- vagy Olaszországba jutnak. A paraszti nép azonban nem törődik ezzel, nála az a fontos, hogy a lelkiismeretét megnyugtassa azzal, ha a fogságban sanyalódó katonáinak disznóölés után sok finom eledelt küld. Mindegyik azt hiszi, hogy véletlenül éppen az ő csomagja nem fog elveszni.

A tábori postacsomagoknak már nem volna szabad olyan sorsra jutni, mint a hadifoglyoknak szánt küldeményeknek, hanem rendeltetési helyükre kellene érkezni. A környékbeli falvak paraszti családjai azt tapasztalták az utóbbi másfél év alatt, hogy azok a tábori postacsomagok, amelyeket a falusi postahivatalban adtak fel, sohasem jutottak rendeltetési helyükre. Néhány községben meggyőződtek arról is, hogy a finom falatokat tartalmazó csomagokat a postáról el sem indították. A feladók jól tudják, hogy a posta nem felelős a tábori küldeményekért és épen ezért nem is reklamáltak meg az elveszett csomagokat, hanem úgy segítették a bajon, hogy nem a községükben adták fel azután a küldeményeket, hanem behozták és ma is behozzák azokat Aradra és itt teszik postára. Ez az oka annak, hogy az aradi postahivatalok forgalma az utóbbi években megszázsorozódott.

A postakincstárnak mindenestre módját kellene ejteni, hogy a közegek nagyobb lelkiismeretességgel továbbítsák a reájuk bízott értékeket és ezeknek akkor sem volna szabad eltűnni, ha a kincstár nem is telelős azokért.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Külön békét akart kötni a cár Németországgal.

Basel. A Gasette Lusanne szerint a cár lemondása különösen arra vezethető vissza, hogy a dumaképviselek olyan aktáknak jutottak birtokába, amelyekből bebizonyult, hogy a cár elvett tőkeivel Németországgal külön békét kötni.

Genf. Bjelalew tábornok volt hadügyminiszter a következő levelet intézte a dumabizottsághoz: Nem értem miért tartanak engem fogva, hiszen én csak rövid ideig voltam tagja a kormánynak és semmi bűnt nem követtem el.

Koppenhága. Brusszilov tábornok kijelentette, hogy helyesli a mozgalmat, mert elégedetlen volt a kormánnyal, miután az minden nagy tervnek utáiban állott. Kijelentette azt is, hogy osatlakozik az új kormányhoz abban az esetben, ha ez teljes őszinteséggel támogatja az entente nagy offenzív tervét.

Az angol lapok Stürmer volt orosz minisztereinek sorsával foglalkoznak és három egymással teljesen ellentétben álló hírt közölnek. Az egyik jelentés szerint Stürmert a tömeg darabokra tépte, a másik szerint letartóztatták és a letartóztatás pillanatában szívzsellhűdés érte és végül a harmadik hír szerint fogoly és jól érzi magát, ujságokat olvas.

Letartóztatott alkamárás.

— A katonai rendőrség razziai. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Még csak néhány napja, hogy a katonai rendőrség megkezdte működését Budapesten és máris érezteti hatását. Ellűntek az utcákról a lézengő bakák és a kolduló rokkantak. Első nagyobb munkája az volt a katonai rendőröknek, hogy szétugrasztották a pályaudvarok előtt levő cigarettabörzét, ami gyakran olyan esődületet támasztott, hogy szinte megakadályozta a forgalmat. A dohányt, többnyire bosnyák dohányt, rendszeren katonák árusították. A katonai rendőr egyszerűen beállott a csoportba és ha észrevette, hogy valamelyik katonára cigarettát kínál, melléje állt, belékarolt és halkán mondotta neki:

— Katonai rendőr vagyok, a törvény nevében foglyom.

Természetesen nem talált ellenkezésre, különben ez nem is lenne tanácsos, mert a katonai rendőr közelében állandóan polgári rendőr is tartózkodik.

A katonai rendőrség megtartotta első razziját a VII. és VIII. kerületben. Több kávéházat, korezmát és más nyilvános helyet felkerestek a katonai rendőrök egy tiszt vezetésével és nagyszámmal kísérték be az igazolásra szorulókat, az ellenőrzés nélkül csavargókat és a hamis igazolvánnyal ellátott embereket. Egyik kávéházban a razzia parancsnoka, akit egy detektív is követett, felszólított egy őrmestert az igazolásra, már csak azért is, mert nem tisztelt neki. Az őrmester nagy haragra lobbant és így fakadt ki:

— Micsoda eljárás ez? Hal kitüntetésem van, két évig voltam a fronton és most, hogy egy kis szabadságra hazajöttem, igazolásra szólítanak fel. Menjen az ur a frontra és ott igazolja magát az ellenség előtt. Az őrmestert természetesen bekisérték a kerületi kapitányságra, ahol ezután kiderült, hogy „a kitüntetett hős” katonaszökevényes egy veszedelmes bandá-

Genf. A Temps szerint az 1905-ös forradalomnak szervezőjét Pusztalek Nossart a börtönből kiszabadították. Nyomban a szocialista forradalmi mozgalom élére állt és már is heves agitációt rendez a дума bizottság ellen.

Stockholm. Moszkvából érkezett újabb jelentések szerint először az orosz tisztek csatlakoztak a mozgalomhoz és katonai bizottságot léptettek életbe, hogy a rendet fenntartsák. A bizottság elnökevé Brusszilov ezredest tették meg, a forradalmi csapatok parancsnokát. A katonaság megszállta a középületeket és a város parancsnokát letartóztatták. A fogházakat elpusztították. Az utcákon plakátokat ragasztották ki, melyeken a következők voltak: Polgártársak, katonák! A forradalomnak vége. Kezdjétek meg végre a munkát. A győzelem rendet követel. A népgyűlések az utcákon zavarják a rendet. Ne hallgassatok az utcai szónokokra. — Ezeknek ellenére az utcákon tovább is folytatódtak a tüntetések. A szocialisták gyűléseket tartottak mindenütt. A csapatok vörös zászlókkal jártak végig a várost. A moszkvai lapok megjelentek. Üdvözik a forradalmat, de félnék, hogy az szocialista fordulatot vehet. Nisnijnowgorodban utcai forradalmak voltak. A katonaság majdnem mindenütt csatlakozott az új mozgalomhoz.

nak a tagja, amely hamis katonai okmányokkal kereskedik.

Néhány nappal ezelőtt az Andrassy-uton is jó fogást csinált egy katonai rendőr. Egy huszárhadnagy autómobilja felmondta a szolgálatot, amire kiváncsi csoportosulás támadt körülötte. Odaérkezett egy katonai rendőr is, aki a számos kitüntetéssel dekorált huszárhadnagyban ráismert egy közkatonára, aki az 6 századából még 1915-ben megszökött. A katonai rendőr felkért egy arra járó őrnagyot, hogy igazoltassa a gyanús embert. A hadnagy azt mondta, hogy egy belvárosi szállóban lakik és hogy a neve Barna Jenő dr., császári és királyi kamarás. A katonai rendőr nem adott hitelt neki és egy polgári rendőrrel bekisértette a központi katonai rendőrségre. Ott megállapították a rovottmúltak könyvéből elvett fényképpel, hogy a „huszárhadnagy” igazi neve Fayerstein Izidor, aki szökött katona. Amióta megszökött, csalásból és szélhámoságból élt.

A főváros közbiztonsága érdekében nagy szükség volt a katonai rendőrség felállítására és remélhető, hogy Budapest bűnügyi krónikája a jövőben nem lesz olyan gazdag, mint eddig volt.

Oroszok erős,

véres vesztesége.

Budapest, március 23. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

A Berezinánál végrehajtott előretörésünk, amelyről már a tegnapi jelentés megemlékezett, az ellenségnek erős véres veszteségeket okozott. Egyéb-ként nincs jelenteni való.

Olasz harctér:

• Különös esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér:

Az Ochrida tótól keletre ismét meg-hiusultegy francia támadás. Hőfor altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Minisztereinkség sajtóosztálya.)

Tisza István gróf nem válaszolt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapesti tudósítónk telefonálja: Az ülés után úgy a munkapárton, mint az ellenzéken nagy osodálkozással tárgyalták, hogy Tisza István gróf minisztereinek nem válaszolt Apponyi Albert grófnak. A munkapárti oldalon nem értették a dolgot, míg az ellenzéken megbotránkozással tárgyalták, hogy amikor egy pártvezér és különösen egy olyan fajsúlyú pártvezér, mint Apponyi Albert gróf életbevágó és az ország létére fontos kérdésben interpellál, a minisztereinek még csak arra sem érdemesíti, hogy válaszoljon. Azt mondták, hogy talán azért nem akart válaszolni, mert azt hiszi, hogy Apponyi Albert gróf is tagja lesz a koncentrációs kabinetnek.

Bécsből jelentik: Egy estilap értesülése szerint az audienciáknak rövidesen konkrét eredményei lesznek. Lépések fognak történni a koncentráció megkísérlése iránt. Az eredményt az ellenzék sem láthatja előre, de a politikusok általában egyetértéssel, hogy a koncentrációs kabinet kérdését többé nem lehet fölfüggeszteni.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A horvát képviselők tekintettel a közlekedési viszonyokra, ma nem érkeztek meg teljes számmal a fővárosba. Mindössze hatan értek Budapestre és ezért elhatározták, hogy megvárják, amíg a többiek is megérkeznek és akkor en blokk lépnek fel Szarcsányi vádjával szemben. Aláírástól az így valószínűleg holnap fogják a képviselőházban kifejteni.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Károlyi Mihály gróf audienciájáról egy fővárosi hírlapíró előtt így nyilatkozott: A király délelőtt tíz óra egynéhány percekre fogadott, tábornoki ruhában, mellén a vaskorona renddel és a katonai érdemkereszttel. Kihallgatásom egy órat és huszonöt percet tartott. Az egész idő alatt csakis magyarul folyt a társalgás. A felséges ur igen kegyesen meghallgatott és természetesen ő maga is megtette véleményemre megjegyzéseit. Nagy érdeklődéssel kísérté azokat a tejtöveket, amelyekkel pártunk kül- és belpolitikáját ismertettem meg. Nagy megnyugvásonra van, hogy alkalman volt nézeteimet a magyarok új királyával közölni. Utánam, mint ismeretes Tallian Béla bárót fogadta a felség.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A horvát képviselők klubja elhatározta, hogy Rajcsics báró ne provokálja Szarcsányit, míg a kérdés teljesen megoldva nem lesz. A holnapi ülésen Vilejanovic Ivo fog a horvát képviselők nevében nyilatkozni.

Március 3-tól hadiállapot Németország és Amerika közt. Londonból jelentik: A Times jelenti Newyorkból: A washingtoni kormány a kongresszus elé határozati javaslatot terjeszt, hogy Németországgal a hadiállapotot március 3-tól kezdve fönnállónak tekintsék.

Berlinből jelentik: Londoni közlések szerint angol katonai körök azt hiszik, hogy Amerika azért nem dönt a háború kérdésében, mert teljesen képtelen katonai vállalkozásra. Csak a flotta fölfegyverzése több hónapot venne igénybe. A munició gyárak előbb az entente államoknak szállítanak, mert ezek kétszer annyit fizetnek, mint az amerikai kormány.

Politikusok a királynál. Bécsből jelentik: A király ma délelőtt Dániel Ernő bárót és utána Zichy Aladár grófot fogadta kihallgatáson.

LEGUJABB.

Német-osztrák-magyar offenziva miatt
telefonjelentés.

Német-osztrák-magyar offenziva miatt
izgatott Olaszország.

Köln. A Kölnische Zeitung szerint az olasz közvéleményben az izgalom általános a küszöbön álló német-osztrák-magyar offenziva miatt. A *Corriere de la Serra* szerint a központi hatalmak nyugaton defenzívára szorítkoznak, miáltal Olaszország ellen nagyszámu csapat lett szabaddá. A *Secolo* szerint a nagyszabású előkészületek az olasz hadvezetőség tudomására jutottak. Eszerint az ellenség Lombardia ellen akar nagy támadást intézni.

Lugano. Olaszországban a békevágy napról-napra erősebben érezhető, fölébredését hiába tagadják. Már a hivatalos szocialisták a békét követelik, s sok millió ember figyelve lesi szavukat.

Berlin. Különös katonai részről nyert információ szerint az, hogy nyugaton a lovasok egymással érintkezésben állanak, bizonyítéka Hindenburg nagyszerűen keresztül vitt visszavonulásának, mely a két és fél éves állóharc végét jelenti.

Betörők is

a szelhámos pincérek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Mára beigazolódott, hogy a rendőrség Kunz Pál és Kovács István volt pincér letartóztatásával két veszedelmes betörőt tett ártalmatlanná. Letartóztatásuk óta a detektívek számtalanszor kihallgatták mindkét szelhámot, akik minden áron azon voltak, hogy hamis adatokkal fátyolt vessenek multjukra. Mindég mást és mást mondtak jegyzőkönyvbe és a vallomásuk egymástól teljesen eltérő volt. A sok vallatás azonban nagyon megtörte őket és ma már olyan vallomást tettek, melyeknek adatait igazolni is tudták.

Bevallották mindketten, hogy e hó 19-én Szegeden Regdon Imréné, vendéglősné lakását nyitották fel alkutcsok segítségével. Kunz Pál ismerős volt a viszonyokkal és jól tudta, hogy Regdonné délután hat-hét óra tájban vendéglőjében tartózkodik és lakásában ilyenkor nincsen senki. Meglesteék, amikor az uriaszony elmegy hazuról és behatoltak a lakásba, ahonnan különböző ékszereket és 4000 korona készpénzt vittek magukkal. A zsákmányolt holmian megosztották s nyomban átutaztak Aradra, ahol pénzüket egyelőre hamiskártyázással akarták szaporítani. Eközben történt elfogatásuk. Alig hogy vallomásukat megtették, a rendőrség éppen megkapta a szegedi rendőrség értesítését a 19-én történt betörésről.

A rendőrség detektívjei megállapították Kunzról, hogy Temesváron hét betörést követett el. Mikor ottan ezért letartóztatták, kiderült, hogy katonaszökevény is, miközben át akarták kísélni a temesvári hadosztálybírószágra, megszökött. Ezután találkozott össze Kovácssal, a volt aradi pincérral.

Berez Ferenc rendőrkapitány, a bűnügyi osztály főnöke telefonon értesítette a szegedi rendőrséget a betörők elfogatásáról és ma este két detektív érkezik Szegedről Aradra, akik Kunz Pált és Kovács Istvánt Szegedre kísérik.

Szterényi József nem összeférhetetlen. Budapesti telefonálja tudósítónk: Az összeférhetetlenségi bizottság ma délelőtti ülésén tár-

gyalta Szterényi József összeférhetetlenségi ügyét. A Tamássy tábornoknak küldött névjegy és Rechnitz Bélának a hadügyminiszteriumban való ajánlása ügyét tárgyalták. Az összeférhetetlenségi bizottság a képviselő ellen mindkét ügyben megszüntette az eljárást, miután a hadügyminiszteriumban talált névjegy nem szolgálhat vád alapjául, viszont az ajánlás díjmentesen történt.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton délután 3 óraker ifjúsági és népies előadás, mérsékelt helyárakkal: *Rip Rip*.
Este 7 óraker rendes helyárakkal: *Váratlan vendég*.

A váratlan vendég.

Színmű 2 felvonásban. Irta: Vajda Ernő.

— Bemutató előadás. —

... Mert amíg én minden erőmmel védem ezt a földet, míg én e földért vérzem a Szibéria havas mezőin raboskodva szenvedek: addig elvenni ezt tőlem nincs joga senkinek! Ezt az igazságot mondja ki „a váratlan vendég” az utolsó Hubay gróf, kinek ősi kastélyát, földjeit elárverezték az itthonmaradottak, amíg ő e földet védve esztendőig az ellenség rohama elé vetette férfi-vállait, majd a belátálatlan orosz puszták rabja volt. — Van-e joga a katona földjét elkotyavetyélni annak, kit jó sorsa itthon tartott, szabad-e a háboru idejében a törvénynek azzal a mértékével mérni, mint a béke rendes idejében?!

A szociális igazságok és háborus igazságtalanságok egész garmadáját hordja össze darabjában Vajda Ernő; melyek mindenike, mint egy fájdalmas kérdés mered felénk, de amelyre feleletet mi nem tudunk, de ő sem tud adni. Mert hiszen játéknak szép, költői igazságszolgáltatásnak eszményi volna az a megoldás, amellyel az író nekünk kedveskedik, de fájdalom, a való életben meg nem állhat. Hubay gróf nem lesz sokáig „vendég” ősei kastélyában, a háboruban megzavagodott nyergesmester szép leánya kezével együtt az ősi birtokot is átadja neki, de hol van ilyen nyergesmester s főleg hol van ilyen „új milliomas” kisasszony?

Ezeknek az alakoknak a jellemzése a valóságosság rovására esik ugyan, mégis úgy állanak előttünk ideálizáltan, mint legnemesebb érzéseinknek, rokonszenyünknek hordozói. Az író is melegen érző lelkeknek minden szeretétével rajzolja őket kedveseknek és tinomoknak s különösen a leány alakján önti egy rendkívül tinom és megértő lélek minden fényességét. Ezt a leányt alkotta meg előttünk Harmath Józsa asszony a legharmonikusabb művészetével. Megértette az író intencióját s úgy adta át ezt a gondolatot nekünk, ahogyan azt a darab szerzője elgondolhatta. A szavaknak nem volt éle az ajkán, simán és lágyan peregtek azok, mint a hűsítő forrásvíz csöppjei, amelyek egy nyitott sebire hullanak, elűzve a láz forróságát.

Művészi és egész alkotással lépett elénk Várna a háboruban megzavagodott új milliomas szerepében. Az író gondoskodott arról, hogy a gazdasági és társadalmi életnek ez az új „beérkezettje” rokonszenyven álljon előttünk. Egy új ember gyanánt, aki megérti az eljövendő Magyarország szociális feladatait s aki a könnyen szerzett pénzt okosan fogja tudni felhasználni. Nagy gyönyörűségünkre szolgálhat, hogy ebben a szerepben újra felfedezhettük, milyen nagy művésznők van nekünk Aradon Várnaiban. Keresetlen póz nélküli játéka, kedves humora, derült kedélye szinte vitte a darabot, egész művészi egyéniségét megtalálta e szerepben. A váratlan vendéget, a Szibériából visszatért grótot Kertész Dezső játszotta el. Fejlődésének jelentős állomása a mai est. Voltak hangjai, különösen a harmadik felvonásban, amelyek mély tanulmányról és elmélyedésről tettek tanúságot. A heves erzek kitorése-nél talán egy kicsit több ontogyelem s kész művészi munka az, amellyel megörvendeztet. A színmű írója a szatira tükrét is megcsillagította s a torzított kép bőséges

kacagást keltett a nézőtérben. Az új milliomas feleségének felszegen utánzott nagyuri allűrjeit Bánhuz Teréz juttatta pompásan érvényre. Barics Gyulának ma újra olyan szerep jutott, amelyben ez a rokonszenyven és szépen beszélő színész a közönség szívéhez férközhetett. „A váratlan vendég” hűséges társát, bajban-szenvedésben osztályosát játszotta el pompás kedvvel. A kis szerepekben is hatásos dolgokat produkáltak Gyöző, árverező bankárjával, Polgár Sándor hűséges öreg szolgálójával, Delli Lajos tipikus néptanítóval. Megiepően jellegzetes volt Herold Ede öreg paraszt nábobja s jók voltak Rozsnyói Ilonka, Tóth Böske, Kis Miklós, Lenkei György és Polgár Béla.

A közönség nagy melegséggel fogadta az újdonságot, az első „vérelnküli” „harenélnküli” igazi háborus darabot, melynek rendezéséért Polgár Sándort illeti az elismerés.

Z. A.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 óraker Strausz János, a keringő királynak legszebb operettje, a Böregér kerül előadásra, melyben Horváth M., és Váradi Margit játszik a vezető két szerepet. Orlovsky herceg: Járai B., míg a férfiak közül Barics, Róna, Járai S., Polgár, Gyöző játszik a főszerepeket. Este 7 óraker rendes helyárakkal Vajda Ernő szenzációs újdonságának, a Váratlan vendégnek lesz a harmadik előadása. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután 3 óraker Rip-Rip regényes operett kerül előadásra. A főszerepekben Z. Váradi Margit, Róna, a többi szereplők Gyöző, Kertész, Polgár. stb. Az államtitkár ur. Szendrey Mihály igazgató színészkedésének 30 éves évfordulója alkalmából 5 méltósága Kintzig Jánosné védnöksége alatt álló „Zita-alap” javára tartandó előadásra, mely folyó hó 26-án hétfőn lesz megtartva a jegyek válthatók. Az Államtitkár ur főszereplői: Harsányi M., és Szendrey Mihály, azonkívül a többi szereplők Hoppesné, Bánhuzi, Várnai, Delli, Kertész, Kiss Miklós, stb. Tekintettel, hogy az egész bruttó jövedelem a jótékony célt illeti, felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtálpilag lesznek nyugtázva. Előkészületen. Csárdás királyné szenzációs sikert aratott operett újdonság és Dollár papa bohózat újdonság.

* Cholnoky Jenő hétfői felolvasására a Kölcsey-Egyesület tagjai még ma délután 3 és 5 óra között válthatják ki a kultúrpalota könyvtárában ülőhelyeikre szóló jegyeiket. Ugyanott és hétfőn délután a pénztárnál nemtagok is válthatnak 1 koronás belépőjegyeket.

Vilmos császár díszereje

a zseniális visszavonulásért.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. Hindenburg tábornagnak a császár egy táviratot küldött, amelyben a következőket mondja: A Franciaországban végbemenő mozdulatok olyan rendszabályokat jelentenek, melyeknek nyugati frontunk egész helyzetére a legnagyobb jelentőségük van. Az az elhatározás, amelyre böles előrelátással Ludendorff tábornok tanácsadójával együtt jutott Ön, ezáltal ismét oly képességét szolgáltatva hadvezéri működésének, amely méltóan sorakozik keleten elért nagy sikereihez, mert ezzel új alap létesült a további hadviselés számára, mely hadműveletek sima, surlódás nélkül való lefolyása új, dícsőséges tejezetet alkot legtöbb hadvezetőségem működésében. Önnek és Ludendorffnak és mindazoknak, akik részesek voltak munkájában, köszönetet és korlátolatlan megelégedésemet fejezem ki s kérem tudassa ezt az összes érdekeltekkel. Vilmos, I. R.

Berlin. Ludendorff gyalogsági tábornok, első főszállás-mesternek a császár személyesen nyújtotta át a Vörös Sas-rend első osztályát.

„Középen halálfej, keresztbe tett lábszárcsontokon“.

(Ujabb leleplezések a Narodna Obrana-ról. — Szmeccsányi adatai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma érkezett Aradra az Országgyűlési Ertesítő, amely a 718. számú országos ülésről számol be a következőképen:

Szmeccsányi György: A Vörös Könyv kétséget kizárólag beigazolja, hogy igenis a Narodna Obrana machinációja, agitációja és tervszerű áskálódása volt az, ami tulajdonképen odáig érlelte a dolgokat, hogy végül a trónörökös pár ezeknek áldozatul esett. Rá kell mutatnom arra, hogy amint a Vörös Könyv megjelent, de még ezt megelőzőleg is, valóságos hírlapi polémia folyt, — elég különös, hogy ez lehetséges volt, — de már a háboru alatt a mi lapjaink, a német birodalmi lapok és az entente-lapok között, amelyben a szerbek természetesen kétségbeesett és vakmerő módon tiltakoztak ezen megállapítások ellen és kijelentették, hogy ezek hamis adatok, hogy a Narodna Obrana kulturális intézmény, melynek soha a politikához, vagy pláne a komitációs-szervezetekhez semmiféle köze nem volt. Legutóbb, talán egy hét, vagy tíz nap előtt megjelent Svájcban a genfi szerb főkonzul egy nyilatkozata, mely pláne odáig megy, hogy a Narodna Obrana soha politikával nem foglalkozott és azt állítja, hogy onnan is látszik, mennyire félrevezetjük a világot, hogy azt mondjuk, hogy Pribicevics és Tankosics őrnagyok tagjai voltak, holott semmi összeköttetésben a Narodna Obrana-val nem állottak. Köztudomású és azt hiszem, itt is ismeretes lesz több azon politikai bűnperek közül, melyek a háboru folyamán, ugy Bosznia-Hercegovinában, mint másutt lezajlottak és lefolytak.

Az anyagot nagyrészt nyilvánosságra hozták, ujságkommunikék, cikkek jelentek meg. Nagyon helyesnek tartom, hogy ez így van, mert így aztán mód adatik arra, hogyha ezekről a végtelenül komoly, végzetes és szomorú dolgokról szólva, mindenki megalkothassa magának már előre a véleményét. A nyilvánosság előtt mindez bebizonyított. Ennélfogva ha hivatkozom rá, semmiféle indiszkréciót sem követek el és semmitéle érdekeknek sem ártok. E bűnpereket, e hírlapi nyilatkozatokat nagy ügyelemmel kísértem, minthogy ez a délszláv kérdés engem már évek óta érdekel és összeszedtem, összeállítottam egy adatcsomót, amelyet bátor leszek a t. Háznak bemutatni abból a célból, hogy igazoljam azt, hogy a Vörös Könyv adatain és az én adataimon kívül is bizonyos, hogy a szerbeknek az a védekezése, mintha ezek a vádak csak ürügyül használnának fel, nem áll meg. Igenis a Narodna Obrana-t bemutatom nemcsak a t. Háznak, de az egész közvéleménynek a maga teljes valóságában.

Azt halljuk, hogy a Narodna Obrana kultúregyesület. Furcsa kultúregyesület az, amelynek a

pecsétján egy halálfej, koponya, keresztbe tett lábszárcsontokon nyugszik.

Birtokomba jutott egy ténykép, amely ezt a hivatalos pecsétet mutatja és amelyet szívesen adok át akárkinek megtekintésre.

Rakovszky István: A Ház asztalára tessék!

Szmeccsányi György: Itt van kérem a pecsét körnata, tessék, középen a halálfej, a két keresztbe fektetett lábszárcsonttal.

És hogy mennyire nem voltak összeköttetésben a komitációsakkal, bátor vagyok egy másik képet a t. Háznak bemutatni, egy komi-

tációs igazolványt, amelyen Tankosics Vuja őrnagy, mint kiállító szerepel és itt van a koponya és lábszárcsont is.

Hogy a szerb kormány micsoda összeköttetésben volt, erre nézve szintén kibotult egy adatot előkerítenem és bemutatnom azt a nyugtát, amelyet Pribicevics Milán őrnagy, a Narodna Obrana bizalmas embere és mozgatója írt alá, amely szerint 4000 dinárt volt át a szerb külügyminiszter től a Narodna Obrana céljaira. Ily nyugta különben számtalan van a birtokomban és ezeken mindenütt Pribicevics és Tankosics őrnagyok szerepelnek, akikről azt kürtölték világgá, hogy semmiféle összeköttetésben a Narodna Obrana-val nem voltak.

Be fogok mutatni a t. Háznak még egyéb kifizetett nyugtákat, itt a többek közt igen érdekes nyugta van, egy utiszámla, amelyet Pribicevics Milán őrnagy írt alá és amelyben egyik tétel arról szól, hogy egy körutat csináltak Észak-Szerbiában, Sabacón és vidékén, az utiköltség 135 dinár 50 fillér volt és ebben a kirándulásban részt vett Sztaitis Vása zombori gimnáziumi tanár. Bemutatok egy másik, Tankosics őrnagy által írt nyugtát, aki szintén a Narodna Obrana céljaira 500 dinárt vesz át; és itt megint egy érdekes nyugta következik, amelyben 5 dinár 25 fillér számoltatik el egy táviratért, amely Massarykhoz intéztetett a Friedjung-perben. Azután bemutatom még a nyugtát arról, hogy egy boszniai diákot segélyezett a Narodna Obrana ugyanabból a saját pénzből.

Hogy a Narodna Obrana hogyan volt szervezve, arra nézve egy rendkívül érdekes ülési jegyzőkönyvi kivonatot vagyok bátor a t. Háznak bemutatni, ahol a tárgysorozat a következőképen oszlik meg: Első pont *Komitációs-kommando*. Az alcim pedig: Bizalmas dolgozatok Bosznia-Hercegovinában, a Szandzsákbán, Horvátországban és a Vojvodinában.

Harmadik pontja, hogy Amerikából mily pénzüsségeket kaptak. Továbbá megint egy *bizalmas dolgozat Hercegovinában, Boszniában, a Bácskában, Iliriában*. Következik azután egy pont, *gyilkosok Nuja Djemina*. Nem tudom, mit jelent. Negyedik pontja a sorozatnak: *tanítójelölteknek kirándulása Zomborba, Belgrádba*. Ötödik pontja: *boszniai és hercegovinai maturánsok belgrádi kirándulása*.

És visszatérek az első nyugtára, bemutatom, méltóztatik meggyőződni róla, itt van, igaz, hogy csak kis összeg, de hát nyugta: Cabrinovics Márknak 15 dinár segély.

Hódy Gyula: Olosón dolgoztak!

Szmeccsányi György: Hogy minő módon érintkeztek ők az említett vidékekkel, arra nézve van egy jegyzék, amelyben feladott táviratok és ajánlott levelek számlája foglalatik, hogy Zágrádba, Prágába, Karlovicába, Laibachba, Indiába, szóval mindenfelé adtak fel leveleket, táviratokat. Érdekes ez a jegyzék.

Igy küldtek levelet, vagy táviratot Zágrádba Vinkovics drnak, Laibachba a Jutro című lap szerkesztőségének, Karlovicába, Karlócára, Pribicevicsnek, megint Zágrádba Hinkovicsnak, Indiába Radoszláv Markovicsnak, Karlovicába Popovics Lázárnak, Zágrádba a horvát Pokrovnak, amelynek Lorkovics Iván a szerkesztője, Laibachba Bogdanovics Dusanak, Zágrádba a Szerbohrának, a koalíció hivatalos lapjának. Ugyanevak Zágrádba a Szerbszki Viasnik-nak, Zágrádba az Obzornak, Fiuméba

a Novi Listnek, Laibachba a Jutronak, ismét Karlócára Popovics drnak stb.

Hogy azonban, t. Ház, ez a kulturmunka milyen volt, azt szívesen vagyok bátor a legeklatánsabban és legpregnansabban bizonyítani, hogy bemutatom a következő ügydarabot. Borovics nyugalmazott szerb őrnagyot Belgrádban, amikor a szerbek elvonultak, letartóztatják, Szerajevóba vitték, vizsgálat volt ellene. Miért? Mert feltaláltatott a következő irat: Egy jegyzőkönyvi kivonat a Narodna Obrana-nak egy július 3-án, vagy július 19-én, 1914-ben tartott választmányi üléséről, amelyben Borovics őrnagy elnökölt. Meg vannak nevezve a szerbiai szerbek, akik résztvettek és a következő határozatot hozták. Németül van megfogalmazva, de magyarul kivonatolva.

„Mintán a két merénylő, Princip és Gabrinovics, a merénylet elkövetése után életben maradtak és mintán most az ottani hatóságoknak kezében vannak, szükséges, hogy ezen merénylők megakadályoztassanak abban, hogy vallomásaik által bennünket kompromittálhassanak. Azért elhatároztuk, hogy megöleljük.“

Ennek a végrehajtásával megbiztatnak ezek és ezek a komitációs és itt vannak a nevek felsorolva. Így fest az a kulturmunka, amelyet a Narodna Obrana a kultura, a sport stb. érve alatt és ürügye alatt végzett. Ez az egyesület volt az, mely áhítozott Magyarországnak legszébb részeire és ez volt az, mely az eszközköben nem válogatott. A szerajevói merénylet volt köztudomás szerint közvetlen oka a világháboru kitörésének, ez a merénylet volt az az aknarobbanás, mely az egész világot lángba borította és okozta a népekre szakadt végtelen nyomort és szenvedést. Ennek a merényletnek végrehajtói ültek a szerb kormányzati székekben és intézték a Narodna Obrana útján a gyilkosságot. Ezek az emberiségnek legnagyobb gonosztevői, kik nem számíthatnak kiméletre, de nem számíthatnak azok sem, kik ezen szervezettel összeköttetésben voltak, vagy vannak, kik nem átalottak külföldi honos létükre saját országuk ellen összeesküdni, saját országuk érdeke ellen tenni, hazaárulást elkövetni.

VAROS ES MEGYE.

Tudnivalók az adóvallomásokról. A pénzügyminiszter rendelete értelmében tudvalevőleg e hó 31-éig kellene benyújtani a pénzügyigazgatósághoz a jövedelmi, a hadinyereség és a vagyonadóra vonatkozó vallomásokat. E vallomások elkészítéséhez szükséges rendkívül fontos nyomtatványok, amelyek a vallomások komplikáltságát enyhítik az adóköteles személyekre nézve, még mindig nem érkeztek meg. Az aradi kereskedelmi és iparkamara a többi kamarákkal egyetemben távirati telterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy az adóvallomások benyújtásának határidejét legkésőbb április 15-ig hosszabbítsa meg. A pénzügyminiszter még mindig nem intézkedett, viszont az adóvallomási izek sem érkeztek még meg Aradra. Ha megérkeznek, az izeket a városi adóhivatalban kaphatja meg a közönség. Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdeklődőket, hogy amennyiben az adóvallomási izek e hó 26-áig, hétfőig nem érkeznek le Aradra, akkor a jövedelmi, hadinyereség és vagyonadóra vonatkozó vallomást az érdekeltek néhány soros egyszerű, az aradi magyar királyi pénzügyigazgatósághoz intézendő bejelentéssel is teljesíthetik. A vallomásban röviden csak azt jelezzék, hogy mennyi volt a legutóbbi évi jövedelmük, van-e 50.000 koronánál több vagyonuk és mennyi hadinyereséget szereztek. A beadványban közölik, hogy a vallomás részletezését akkor fogják elvégezni, ha a rendes vallomási izeket megkapják.

Apponyi Albert a német földvásárlás ellen.

— Sürgős interpelláció. — A képviselőház ülése. —

— Sajtó tudósítók telefonjelentése. —

A képviselőház ma csendes ülésben folytatta a kivételes hatalomról szóló miniszterelnöki jelentés tárgyalását. Az ülést Szász Károly alelnök nyitotta meg és bejelentette, hogy Apponyi Albert gróf sürgős interpelláció be-terjesztésére kért és kapott engedélyt a Németországgal való gazdasági tárgyalások dolgában.

Ezután a miniszterelnöki jelentés tárgyal-
ták, melyhez Benedek János szólalt fel első-
nek. Beszédében azt mondta, hogy az erők
koncentrációját tartja szükségesnek, majd hi-
báztatja a kormány jelentését és azt nem veszi
tudomásul.

Bikády Antal a kormány pénzügyi, poli-
káját helyteleníti és hosszasan bírálja a kor-
mány kivételes intézkedéseit.

Sümei Vilmos volt a következő felszólaló,
aki az erdélyi betöréskor elmenekült lakosság
kártalanítását követeli és bejelenti, hogy itt a
kormány mulasztást követett el. Végül demok-
ratikus politikát követel.

Az elnök ezután megszakította a vitát és
Apponyi Albert gróf előterjesztette sürgős in-
terpellációját.

— Ugy érzi, hogy kötelessége most, ami-
kor a kereskedelmi és politikai tárgyalások
már a megérés stádiumában vannak, hogy elő-
adja azokat az aggályokat, amelyek nemcsak
ő és pártját, hanem amelyek a komoly gazda-
sági köröket is aggodalommal töltik el. Ráma-
tat, hogy Helfferich belügyi államtitkár kor-
mánya nevében kijelentette, hogy az osztrák-
magyar kiegyezés megkötésével aktuálissá, vált
a Németországgal való gazdasági szerződés, a
közlekedésről való megállapodások megkötése és
ezekhez részleteket is közölt. Hihetetlen, hogy
az Ausztriával való kiegyezést perfektuáltak
volna, anélkül, hogy a kiegyezés alapvető
szelleméről tájékoztatták volna a parlamentet
és hihetetlen, hogy a kormány erre akarja fel-
építeni a Németországgal való megegyezést.
Holott, ha az Ausztriával való kiegyezés telje-
sen kifogástalan volna és ha minden benne is
volna, amit ő és pártja kívánna, még akkor is
megengedhetetlennek tartja, hogy a jelenlegi
parlament kössön ilyen szerződéseket, mert a
jelenlegi parlament nem jogosult a nemzet ne-
vében ilyeneket cselekedni. Ha pedig a szer-
ződést husz évre tervezik megkötni, ez csak
súlyosítja a helyzetet. Statisztikai adatokkal
mutatja ki, hogy mennyire terhes lenne
a kiegyezés Ausztriával. Magyarország alá-
rendeltségi viszonyba jut, mert Ausz-
triának fejlett ipara és Magyarországnak
fejletlen mezőgazdasága van, amely mintegy
gyarmatviszonyt teremt Ausztria és Magyar-
ország között. A gazdasági közösség állandó-
sítása nagy veszedelmet jelent és azoknak a
diadalát jelenti, akik azt híresztelik, hogy Ma-
gyarország szabad elhatározási joga nincs meg
még a gazdasági kérdésekben sem. A kor-
mánynak kötelessége lett volna Németországot
figyelmeztetni arra, hogy Magyarországon van
egy párt, amely nem tudni, hogy az új parla-
mentben nem lesz-e a többségi párt és amely
párt ezt a gazdasági kiegyezést helyteleníti és
ebbe soha sem mehet bele. Ezért a mostani
bizonytalan háborus viszonyok között képtelen-
ség végleges szerződéseket kötni. Lehet meg-
állapodásokat kötni vámelvekre, de egy orszá-
got lekötni nem lehet. A monarchiában a né-
met szövetség legerősebb támasza Magyaror-

szág. Lehetetlen, hogy a szerződést Német-
ország velünk szemben keresztül akarná
forszírozni. Hü szövetségeket vagyunk és
azok is akarunk maradni, de ennek nem
szabad sem a magyar gazdasági, sem a
magyar politikai függetlenség rovására menni.
Magyarország nem maradhat továbbra is gyar-
mati alárendeltségben. Nem szabad, hogy a
központi hatalmak középeurópai blokkjában
a magyarság továbbra is mint mezőgazda-
sági elem szerepeljen. A háboru alatt és kö-
vetlen a háboru után beálló időkben a köz-
ponti hatalmak gazdasági blokkja deffektív
politikát fog folytatni és itt, mint fegyver-
szükséges, hogy kölcsönösen támogatassuk egy-
mást. Magyarország mezőgazdaságára szükség
van ugyan, de ez nem jelenti azt, hogy áldozatul
dobja oda nemzeti individumát. Felhasználja az-
tán az interpelláló az alkalmat arra is, hogy figyel-
meztesse a kormányt, hogy ügyeljen a földbir-
tek politikára, nehogy nemzeti jellegünk rová-
sára eltulodások történjenek. Németországnak
nincsen szüksége arra, hogy Magyarorszá-
gon német nyulványokat és német telepece-
ket létesítsen. Németország érdeke is, hogy
egy-erős, egységes Magyarország legyen, amely
állandóan fejlődik és növekedik. Ezért azt
kérdi a miniszterelnöktől, hogy hajlandó-e
felvilágosításokat adni, és, hogy Németorszá-
gnak megadja-e a szükséges felvilágosításokat
arra nézve, hogy a kiegyezést véglegesíteni
most nem lehet és erre alapuló szerződéseket
most nem lehet kötni.

Tisza István, aki jelen volt az ülésen, az
interpellációra nem válaszolt. Az interpellációt
kiadták a miniszterelnöknek és ezzel az ülés
véget ért.

Megtízesse-e a hírlapíró a sajtóperit bíróságot?

— Érdekes aradi per. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szokatlanul érdes per indult meg a napok-
ban az aradi törvényszéken. A felperes az
egyek napilap kiadótulajdonosa, az alperes pe-
dig annak a lapnak volt segédszerkesztője. Az
ujságíró valamilyen színházi ügyből kifolyólag
hírlapi vitába elegyedett egy másik napilap
színházi kritikával és a kritikust sértésekkel
illette. A színházi referens becsületsértés miatt
sajtóperit indított a segédszerkesztő ellen, akit
az aradi törvényszék nyomtatvány útján elkö-
vetett becsületsértés miatt kétszáz korona pénz-
büntetésre és százhusz korona perköltség meg-
fizetésére ítélte. Az új sajtótörvény negyvene-
dik szakasza értelmében az ilyen pénzbüntetést
legelsősorban a lap kauciójából kell levonni és
így a háromszázhusz koronát az illető napilap
kiadótulajdonosa volt kénytelen megfizetni.

A pénzbüntetés lefizetése után a lapkiadó
perit indított az időközben Aradról Budapestre
költözött segédszerkesztő ellen. A keresetben a
lapkiadó előadta, hogy az a cikk, amely miatt
háromszázhusz korona büntetést kellett fizetni,
nem közérdekű volt, hanem a segédszerkesztő
egyéni differenciáját intézte el általa egyik kol-
legájával. Ezzel szemben a hírlapíró képvisele-
tében Kertész Miksa dr. azzal védekezett, hogy
a közlemény megjelenéséről a lap kiadója tu-
domással birt már előzetesen. A védekezésben
az újságíró előadta, hogy a büntetőjogi ítélet
nem prejudikál az ilyen polgári peres ügyben,
mert azt kell kutatni a bíróságnak, hogy a hir-
lapíró és a kiadó között milyen magánjogi vi-
szony állott fenn és vajjon a közöttük érvény-
ben volt szerződés kötelezte-e a hírlapíró, hogy
a marasztaló sajtóteletből származó büntetési

dijakat és perköltségeket megfizesse. Egyéb-
ként a Budapesti Újságírók Egyesületének
szakvéleményét kívánja meghallgatni a perben,
továbbá a sajtóper iratainak a beszerzését is
kérte. A bíróság elrendelte a sajtóperi iratok
beszerzését és a Budapesti Újságírók Egyesü-
letének meghallgatására nézve csak az iratok
átvizsgálása után fog határozni.

Ez az ügy azért érdekes, mert a magyar
judikaturában ez az első ilyen eset. Az aradi
bíróság ítélete tehát első jelentőséggel fog
bírní. Réseben hasonló perben már ítélkezett a
budapesti törvényszék. Egy debreceni hírlapíró
néhány soros tudósítást küldött az elmúlt évek-
ben az Az Újság című fővárosi lapnak arról,
hogy Bárány Nyáry hipnozis útján szerencsétlen-
né tett egy tanítónőt. A hír nem bizonyult va-
lónak és a debreceni hírlapíró öt száz koronára
büntette a sajtóbíróságot, az összeget pedig az
Az Újságnak kellett megfizetni. Az Az Újság
perit indított öt száz korona erejéig a debreceni
tudósító ellen, azonban a törvényszék elutasít-
totta a keresetet azzal, hogy a debreceni tudó-
sító díjazása, amit a rövid közleményért
kapott, nem áll arányban a büntetési összeggel
és különben is a felelős szerkesztőnek módjá-
ban lett volna az általa küldött hírt vissza-
utasítani.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtek kisorsolása. Az 1917-ik év
II-ik ülészakában a következők a rendes es-
küdték: Bauer Mihály tőkepenész, Kertész
Miksa dr. ügyvéd, Avarffy Ferenc ügyvéd,
Kenedi Ervin bankigazgató, Eberwein József
háztulajdonos, Földes Soma takarékpénztári
titkár, Kele Gyula dr. ügyvéd, Kell Lipót dr.
ügyvéd, Gellényi Géza bankkönyvelő, illő
Adler Andor kereskedő, Kiss János háztulaj-
donos, ifj. Kopetkó Károly kereskedő, Gutzjahn
Mihály földbirtokos, Leölkeős Béla magán hi-
vatalnok, Kamler János háztulajdonos, Keeske-
méti András háztulajdonos, Kereszturi Kálmán
kereskedő, Benkő Gyula ny. máv. főellenőr
(Györök), Kibili József ny. Acsev. alkalmazott,
Kiss András szabó, Bogdán Virgil dr. ügyvéd,
Bujdosó Pál ny. vasutas, Ozédly Károly dr.
ügyvéd, Dengl Lajos háztulajdonos, Bódi Jó-
zsef borkereskedő (Világos), Dani Pál dr. ügy-
véd, Cservinszky István szőlőbirtokos (Györök),
Loránt Emánuel gyárigazgató, Jakabffy Rezső
bankhivatalnok, Kárpáti János gyógyszerész,
Sófalvi György nyug. tanító, Simon Jenő ügy-
véd, Rózsa Géza mag. hivatalnok, Remenyik
László nyug. főmérnök, Povázsay Soma nyug.
főjegyző, Osztyás Gyula fűszerkereskedő, Niko-
lics Géza földbirtokos, Német János dr. ügy-
véd, Muszkán Pál háztulajdonos, Mojsza Ger-
gely háztulajdonos.

§ Drágaság és kártérítés. Érdekes döntést
produkált tegnap a Kuria egy kártérítési per-
ben, amelynek motivuma a háborus drágaság
volt. Bagi Pál munkás a visontai szőlőtelep
részvénytársaságnak volt az alkalmazottja, ami-
kor munka közben egy gép leszakította bal-
karját. Ez még 1912-ben történt. Bagi kártéri-
tési perit indított akkor a részvénytársaság el-
len és a bíróságok a hetven százalékos mun-
kaképesség csökkenésének megállapítása mel-
lett 29 koronától 44 koronáig emelkedő havi
életjáradékot állapítottak meg. Bagi a háboru
második évében a türethetetlen drágaság miatt
újra keresetet indított a részvénytársaság el-
len, melyben hivatkozott arra, hogy újra lehet
perelni, ha bizonyos lényeges körülmények
megváltoznak. Keresetében rámutatott a há-
boru okozta nagy drágaságra, azonkívül arra,
hogy a háboru alatt a munkabérek megkétsze-
södtek.

rezdtek s így az 5 kára sokkal nagyobb, mint amit a bíróságok a békében megítéltek. Bagit elutasították keresetével s így került az ügye a Kuria elé. A Kuria szintén elutasította a keresetet. A megokolás megállapítja, hogy a háborus drágaság a balesettel semmi összefüggésben sincs, tehát a kárt okozó nem is tehet a drágaságról. A Kuria ítélete számos kártérítési pernek döntötte el a sorsát, amelyek mind a háborus drágasággal számoltak és méltánylást kértek a bíróságoktól, mivel a pénz vásárló értéke lényegesen csökkent.

§ **A katona szökevény sajtóletel.** A temesvári hadosztálybíróság ma folytatta Jeszenszky György bűnügyének főtárgyalását. A délelőtt

folyamán sor ker került Kintzig János főispán tanukihallgatására. A főispán elmondotta, hogy Jeszenszky konopi uradalmából akart fát vásárolni, de az ezer vagy ötezer korona előleget nem tudta letenni, mire az üzlet magától megszűnt. Előtte nem adta ki magát bárónak Jeszenszky. Több lényegtelen tanu után kihallgatta a bíróság Joo Béla árvaszéki ülnököt, aki előadta, hogy Jeszenszkyvel sok baja volt a gyámhatóságnak, már az iskolából kicsapták és állandóan, betegesen hazudott. Ő a vádlottat fogyatékos erkölcsi érzékű embernek tartja, kiskorúságát is ezért hosszabbították meg életének harmincadik évéig. A tárgyalást holnap folytatják.

Hegedüs Ede alezredes bűnpere.

— Internált orvosok vallomásai. —

— Az Arad. Közlöny tudósítójától. —

A nagyszabeni hadosztálybíróság ma reggel kilenc órakor folytatta Hegedüs Ede alezredes bűnpereének főtárgyalását. John Jenakie tábornok elnök megnyitotta az ülést és Hummel Ferenc alezredes hadbíró tárgyalást vezető a bizonyítási eljárás kiegészítéséül szolgáló tanuvallomások felolvasásának folytatását rendelte el. Mint az Arad. Közlöny már megírta, ezeket a vallomásokat a monarchia különböző részeiben szétszórta elő és Aradon internálva volt tanuktól a temesvári hadbíró vizsgálobírója vette ki és majdnem négyszázra rug a számuk. A vádhatóság azt akarja vele bizonyítani, hogy Hegedüs alezredes, mint felelős táborparancsnok, nem volt elég elővigyázó, amikor úgy helyezte el az internáltakat, hogy azok egészsége szenvedett alatta és elmulasztotta az ellenőrzését a tábor belső életének. Így történet meg a vád szerint, hogy az élelmezés és a bánásmód nem volt olyan, mint amilyennek kellett volna lenni.

A mai főtárgyalás idejének egy igen nagy részét azoknak az asszonyoknak vallomásai meghallgatására fordította a hadbíró, akik az aradi táborban éltek. Vallomásaikban az elhelyezési és élelmezési viszonyokkal foglalkoznak. Ezzel szemben a vádlott a bizonyítási eljárás eddigi folyamán is már többször elhangzott amaz állításait ismételte meg, hogy gondoskodott tejről is, hogy a város társadalmából igen sokan juttattak ruhát az asszonyoknak és gyermekeknek.

Majd pedig azoknak az orvosoknak igen terjedelmes vallomásait olvastatta fel a tárgyalást vezető, akik mint internáltak a táborban tettek orvosi szolgálatot. Ezek közé tartoznak Málics és Drágisevics dr.-ok, valamint Kujonesics végzett orvostanhallgató. Mindhármán egybehangzóan azt állítják, hogy többször figyelmeztették az alezredes a táborban uralkodó egészségügyi viszonyok következményeire és Málics dr. ezenkívül még azt is mondja, hogy írt egy memorandumot, amelyben rámutatott a sürgősen megteendő intézkedésekre, nehogy a járvány, amely felütötte a fejét, tovább terjedjen. Az orvosok saját tapasztalataik alapján mondják el, hogy milyenek voltak az élelmezési viszonyok, amelyet ép olyanoknak rajzoltak meg, mint ahogy azt a tanuk vallották a bíróság előtt. Drágisevics dr., aki Pancsováról került Aradra, kijelenti, hogy az alezredes a pancsovaiakkal igen jól bánt.

Eme vallomás elhangzása után a tárgyalást vezető megjegyezte, hogy a pancsovaiak csak rövid ideig voltak a táborban, mindössze hat hétig, tehát ezt mérvadóul tekinteni nem lehet.

Az orvosok vallomásai részletesen kitérnek a halálozási viszonyokra és egyes járványok alkalmával áldozatul esett internáltak számának megállapítására, a betegek és elhaltak kezelésére és eltemetésére, a hullaszemle iverkényes kiállítására, a tisztálkodási és fürdőviszonyokra.

Tárgyalást vezető: Az alezredes ur amaz állításával szemben, hogy mindjárt kezdetben sokkal több internáltat küldöttek, mint amennyire itt hely volt és hogy semmiféle utasítást sem kapott, hogy ezzel a fölösleggel mi történjék, a bíróság fog válaszolni. Mint ahogy a tábor irodájában erre vonatkozólag semmiféle aktát, vagy följegyzést nem találtam, én magam fordultam az illetékes helyre és beszereztem az idevonatkozó rendeleteket, amelyeket az alezredes urnak meg kellett kapnia. Ezek igen nagy tömegben tekszenek itt a bíróság előtt és holnap mind bemutatásra kerülnek. Ma csak két rendeletet mutatok meg, amelyekből határozottan kitűnik, hogy azokat az internáltakat, akiknek a részére hely nem volt, tovább kellett volna szállítani. Ismeri az alezredes ur ezeket a rendeleteket?

Hegedüs alezredes: Nem emlékszem rájuk.

A bíróság ezután az egész főtárgyalás folyamán jelen volt és megesketett orvosszakértőknek, Kiemensz dr. ezredorvosnak és Nagy dr. főorvosnak átadta ama kérdések lajstromát, melyre a bíróság feleletet vár tőlük. Hummel alezredes hadbíró tizenkét kérdést intéz szakértőkhöz, amelyeknek lényege az, hogy a főtárgyalás folyamán, részint a tanuvallomások, részint a helyszíni szemle révén produkált adatokból azt a benyomást nyerték-e a szakértők, hogy az elhelyezés, az élelmezés és a bánásmód ártalmas volt-e az internáltak testi épségére, igen, vagy nem? A szakértők holnap reggel adják meg válaszukat a kérdésekre.

Délután három órakor John tábornok félbeszakította a főtárgyalást és egy óra múlva már ismét folytatták azt és ugyancsak a volt internáltak írásos tanuvallomásait hallgatta meg a bíróság.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egy példányban a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap fontos küldésében fennmaradásuk lehetetlen.

Aradiak felülvizsgálója.

Gebhardt tanár.

(=) Az aradi alkalmasok és untauglichok egyaránt méla meghatottsággal gondolnak arra az aránylag fiatal orvosprofesszorra, Gebhardt Ferenc drra, aki most, negyvenöt esztendőskorában örökre belefeküdt a tavaszi nyirkos földbe. Nem furcsa-e, hogy ő, aki elismert tüdőspecialista hírében állott, tüdőgyulladás következtében halt meg, holott akkora mellkasa volt, mint valami néger box-bajnoknak.

Valóban érdekes orvostípus szállt vele sirba. A nyersségig szókimondó volt s habar első pillanataiban olyan benyomást tett, mintha nem tudna érezni, igaz, meleg szívet takar: a fehér orvosi köpeny. Több, mint egy esztendőn át ő volt a temesvári hadtestparancsnokság felülvizsgáló torzsorvosa, aki sok ezer katona halálos ítéletét mondotta ki néhány szavával. A hadtestparancsnokság hat vármegyéjéből eléje kerütek a horpadi meliü, zörgös esoniu. reumas lábú untauglich-jelöltek, akiknek a veséjébe is bele kellett latni Gebhardt professzornak, hogy megállapíthassa, vajjon nem akarjak-e őt létrevezetni, nem szimulálnak-e? Aradról és a környékéről is tömegesen járnak eléje a kopott külsejü temesvári helyőrségi kórház egyszerű kis szobájában és a sok félmeztelen alak remegve, suttogva tudakolta azoktól, akik már átettek a vizsgálatnak nevezett torturán:

— Milyen han ulatban van Gebhardt tanár ur?

— Mára jó napja van, sokat viccel.

Vag.:

— Ajaj, ma ideges, ordító napja van.

— Akkor én egy elveszett ember vagyok, — mondogatta ilyenkor az ijedős delikvens; ennek persze semmi komoly alapja se volt, mert a tanár egyforma igazságszeretettel diagnosztált jó, vagy epés hangulatában.

Már kora reggel megkezdte a munkát és délig nem kelt fel a székéről. Tizenegy óra felé, amikor már vagy kétszáz tüdőt végig kopogtatott és röntgen tekintetével átvilágított rajtuk, panaszosan jelentette ki a környezetének:

— Már megint szédülök.

Ilyenkor a konstaterungos népfelkelő szive percenkint vagy kétszázat kezdett verni ijedtében. A tanár azonban továbbra is fáradhatlanul kopogtatta a katonák mellkasát; az emberi test valósággal gummibábbá változott a kezében; úgy hajoltak az izmok, mintha acetlemezből lettek volna és a professzor valósággal az ujjaiival tapogatta ki, hogy a gyomor, a szív, vagy a máj a rendes helyén van-e? A vizsgálat művészenek tartották. A szava alig állott meg munka közben. Ha valaki erősen tudott lélekzeni, azt megdicsérte, mondván:

— Magát barátom, napidij mellett kellene itt alkalmazni, hogy bemutassa a betegeknek: hogyan kell lélekzést venni.

Egy aradi urat a tigyelmebe ajánlottak olyan szempontból, hogy gyorsan vizsgálja meg, mert fontos ügyben hamar vissza kellett jönnie Aradra. Amikor eléje került az aradi ur, a tanár kedélyesen fogadta:

— Uram, hol marad olyan sokáig? Hiszen önért már az egész Temesvárt mozgósítottuk. Hát miért siet haza olyan nagyon?

— A feleségem szülés előtt áll — mondta suttogva az aradi ur.

— Na és egész Aradon nincs más szülésző?

Ugyancsak egy aradi népfelkelővel történt. Mihelyt a tanár elé lépett, bizonyítványt mu-

latott fel. Ezért haragudni szokott Gebhardt, mert ő semmiféle bizonyítványt se vett figyelembe.

— Micsoda bizonyítvány ez?

— X. Károly, a híres gyomorspecialista írta, hogy nekem súlyos gyomorbetegségem van.

— Tegye a tűzre — mondta Gebhardt — nem ér semmit, mert Károly barátomat jól ismerem és tudom, hogy 20 koronáért akárkinék ad ilyen bizonyítványt.

Az egyik népfelkelő azzal állított be, hogy őt a nagyapja vesebaj miatt kezeli.

— Ugy-e szeretné, ha megkérdezném, hogy micsoda az ön nagyapja? De nem fogom megkérdezni, szolt Gebhardt.

A szamulánsokat szerfölött utálta és rendkívül kiméretlen volt velük szemben. A feljelentés veszélyétől se riadt vissza, ha a szamuláns „megtanításáról” volt szó. Aki a harctérről jött haza, annak könnyebben hitt és javasolta, hogy segítségül hívassa őt. Maga is két évig teljesített frontszolgálatot és még se tudott pihenni, csak most, amikor a halálörökre pillenésre kényszerítette. Közvetlenül előtte egy öreg orvost vizsgált meg a tanár. Az ősz doktor erősen nyögött.

— Beteg vagyok — panaszkodott — és még se mentenek fel.

— Bennünket orvosokat nem igen szoktak felmenteni. Ezt a szivességet csak a halál teszi meg nekünk, — mondta Gebhardt dr. melan-kólikusan.

S milyen igaz volt...

LEGUJABB.

Réggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Ellenforradalommal fenyegetőznek a szociálisták.

Kopenhaga. A Politiken jelenti Londonból: A Times pétervári levelezője írja: A demokrata elemek belátják, hogy a hatalom idővel kicsuszik kezükből. Hogy az izgatottságot meggátolják és a rend és nyugalom helyreálljon, azt hirdetik, hogy az egész német népfölházadt, a császárt megölték és most küldetés indult Berlinből Pétervárra, hogy a népek testvériesülésének új korszakát bejelentse. Ilyen híresztelésekkel elhítetik az ország belsőjeberő tartózkodó katonasággal, hogy a háborúnak vége van, azzal már nem kell törődni. Természetesen ezeknek az üzeimeknek első föltétele, hogy a kormány elnémitse a pétervári anarhistákat.

London. A Times jelenti Pétervárról: A gyarak ismét megkezdtek a munkát. A Putilow-műveknek sikerült szemet szerezni, a közúti forgalom is normális. Azzal a tervvel, hogy a forradalom áldozatait a pétervári téli palota előtt temessék el, fölhagytak.

Haparanda: A finn határról új részleteket jelentenek a forradalmi kormány belső nehézségéről, amelyek igen nagyok, különösen a minnabizottsággal szemben, amelynek szociálista tagjai ellenforradalommal fenyegetőznek, ha a kormány a megállapított programtól eltérne. A paraszt képviselők is egészen különleges követelésekkel lépnek föl, 23-an azt követelik, hogy az öreg parasztkatonákat azonnal hozzák vissza a harctérről a földek megművelésére. A Szociáldemokrata című lap kétségbevonja Csejdzse belépését a kormányba, de azt írja, hogyha mégis így van, ez jele a helyzet rendkívül nagy komolyságának. Azt jelenti, hogy a forradalmi munkásság nem bír a reakciós elemekkel és kénytelen egyezséget kötni velük. Ha ez nem így volna, a nemzetközi egyezménynek szerint általános sztrájkot kellett volna kezdeni az azonnali béketárgyalásokért. Bizonyos azonban, hogy Oroszország békét akar és nem új háborút a régi helyére.

London. A Reuter ügynökség jelenti Pétervárról: A Podievoe kádó négy kormánybiztost Alexejev tábornok fogadta. A cár azt kérte tőlük, hogy az anyától ocsut venessen. A

lemondás formáságai egy óráig tartottak. Nilov tengernagy elakarta kíséreni a cárt, a kiküldöttek azonban megtagadták az engedélyt. Ezután tisztek kíséretében a tengernagy elbucszott a cártól. A jelenetet nagy néptömeg teljes csöndben nézte végig. Carszkoje-Szeloban kiszállt a cár a szalonkocsiból, a 6-ik kubáni kozákezred egyenruháját viselte, de itt már közönség nem volt jelen. Miklós cár ezután Dolgurow herceg kíséretébe autóbá szállott és ezen mentek a palotába.

HIREK.

7400 korona egy pár ökör.

(Az aradi egy napos vásár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az új vásári rendelet értelmében, tudvalevőleg az egész országban megrövidítették a vásárok idejét. Aradon is a rendelet előtt öt napig tartott a vásár, most pedig egy nap alatt bonyolították le a forgalmat. Az ugynevezett tavaszi vásár, amely csaknem oly élénk szokott lenni, mint az őszi, ma zajlott le Aradon. A forgalom azt igazolta, hogy a redukálás ellenére a rendeletet helyes érzellemmel bocsájtották ki, mert egy nap is elegendő volt ahhoz, hogy a tavaszi forgalmat levezesse. A háború okozta szállítási nehézségek miatt igen kevés árut hoztak Aradra; a vidékről is leginkább azok az eladók, akik a vármegyében, Arad szomszédságában laktak, keresték fel ma az aradi országos vásárt.

Különösen az állatvásárnak forgalma volt meglepően nagy. A mai viszonyok között szinte tuiságosan nagyoknak volt mondható a felbajtás ugy loban, mint szarvasmarhákban és sertésben. A vételkedv is meglehetősen nagy volt és az árak hihetetlenül magasak. Volt egy eset, hogy egy pár ökörért 7400 koronát kért egy aradvideki gazda. És az ökrökön tudott. Egy sovány tehénért 2000 koronát kértek. Lovat és szarvasmarhát a vidéki gazdák és különösen hadseregszállítók vásárolták.

A kirakodó vásáron szintén nagy volt a kereslet, az árak még nagyobbak és csak áru volt kevés. Egy báránybőr ruháért, amit azelőtt 60-70 koronáért lehetett kapni, 400 koronát kértek, egy pár fiatal papucsot békében 60 fillérért árultak, ma 5 koroná volt az ára. Ruházati cikkeket csak keveset lehetett látni. Elelmiszere általában nem volt és nagyobb részt csak esecsebecségeket és játékszerket lehetett vásárolni.

Az országos vásár tipikus alakjait, az énekeseket, akik kórusba verődve, óriási publikumot vonva maguk köré, népdalokat zengettek, a világháború sem tudta eltüntetni. Akik ritkán látnak vásárt, bizonyára azt hitték, hogy a harctereket teszik hangosabbá rekedt torkukkal. Ott voltak azonban a népénekesek a mai vásáron is. Talán már megrozkantak. A legfrissebb háborús dalokat énekeltek magyar vitézek nagy csatáiról és az otthon hagyott aszszonyok hiütlenségéről.

— **Bevonulási parancs.** A hivatalos lap írja: A népfelkelésre kötelezetteknek az 1836. évi XX., illetőleg 1915. évi II. törvényeikk alapján történt beívása folytán az 1872. évtől 1891 évig bezárólag terjedő időközben született, továbbá a népfelkelésről vagy hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben végleg elocsátott összes 1867-1899. évi születésű magyar állampolgárok (munkások, kocsisok, hajósok stb.), ha a megtartott népfelkelési bemutató pótsemlén, népfelkelési felülvizsgálaton vagy utószemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találattak, 1917. évi április 16-án (legkésőbb délelőtt 11 óráig) — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg es. es. kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok az egységek, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) a lent megjelölt napig besorozattak, tényleges szolgálatra szintén 1917. évi április 16-án kötelesek bevonulni.

— **Előadás.** Szávay Zoltán vasárnap délután fél öt órakor Arad és a Balkán címmel tartja meg felolvasását a városháza nagytermében.

— Az „Aradi Közlöny” mai számához postautalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki t. előfizetőinket az előfizetési díj mielőbbi szives beküldésére, nehogy a lap rendszeres küldése fennakadást szenvedjen.

— **Megszűnt bérkocsis sztrájk.** Budapestről telefonátja tudósítók: A bérkocsisok sztrájkja ma délben véget ért. A segédek a részesedést harminc százalékra szállították le és ebbe a bérkocsi tulajdonosok is beleegyeztek és így délben az összes segédek munkába állottak.

— **Halálozás.** Bokor Jenő, az Aradi Vilamosági Részvénytársaság főkönyvelője meghalt. Kartársai mély fájdalommal jelentik elhunytát.

Zoran Imre 19 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a Varjassy Lajos-utca 44. számú házból.

— **Zirtokcsere.** Hoffmann Péter Ferenc eladta Baross Gábor-utca 32. számú házat 8000 koronáért Kovács Kálmán és nejének. — Marass Károlyné eladta Lipót-utca 8-a számú házat 18.000 koronáért Takács Lajos és nejének. — Dengl Lajos és Dengl Rezső eladták Dobó-utca 4. számú házat 56.000 koronáért Uray József és nejének. — Balogh György és neje eladták Illés-utca 13. számú házat 4000 koronáért Millich Sándorné Verebély Róának. — Varjassy István eladta Mikes Kelemen-utca 5. sz. házat 20.000 koronáért Zimmer Adámné Rammacher Erzsébetnek. — Sternád Jánosné eladta György-utca 22. számú házat 6000 koronáért Zagoni Károly és nejének. — Cséte Sándor és neje eladták Illés-utca 54-b számú házat 8000 koronáért Thury Mihály és nejének. — Sefcsik József és neje eladták Varjassy Lajos-utca 104 számú házat 24.000 koronáért Nagy Mihály és nejének.

— **Jétékenyocélu műkedvelő előadás Elekén.** Az eleki állami elemi népiskola tantestülete március hó 15-én és 17-én a háboruban elesett aradvármegyei tanítók özvegyei és árvái alapjának javára műkedvelői előadást rendezett, mely erkölcsileg és anyagilag fényes sikerrel végződött. Bevétel volt: 1421 korona 20 fillér, kiadás 245 korona 93 fillér s így a tiszta jövedelem 1175 korona 27 fillér. Felülfizetni szivesek voltak: Braun Ferenc gonds. elnök 25 K, Blantz Mór 4 K, dr. Csepregi Imre espores 30 K, Erling Lénárd nyug. tanító 2 K, Első eleki takarékpénztár 20 K, özv. Ebérlein Mihályné 2 K, Elsnor Ottó 2 K, özv. Hammer Boldizsárné 20 K, Hammer Miksáné 10 K, özv. Hermann Ferencné 4 K, Heesel Andrásné 1 K, Jakabffy Gyula főszolgabíró 14 K, özv. Kleits Adámné 2 K, Martin Gyula főkönyvelő 10 K, Mahler Adámné 20 K, özv. Mahler Józsefné 10 K, Mahler Jánosné 4 K, Nagy András 1 K, N. N. 2 K, N. N. 1 K, Post Adám 1 K, Post József 2 K, Ruck György malom ispán 10 K, Schwarz Jakabné 2 K, Szathmáry Iván főjegyző 11 K, Szinger Márton 2 K, Strifler Ferenc mészáros 4 K, Straub József s. lelkész 2 K, Straub Péter aljegyző 3 K, Walthier Károly kereskedő 14 K, Walthier Rezső kereskedő 2 K, Walthier József 3 K, Wittmann Jánosné országgyűlési képviselő neje 38 K, Wittmann György (174) 7 K, Wittmann Antal (215) 2 K, özv. Wittmann Ferencné 10 K, Wittmann Ferencné 4 K, Wittmann Mariska 2 K, Wittmann György 2 K, Wild Jánosné 2 K, Zielbauer Ferencné 1 K, és X. Y. 18 K, Fogadják a nemesszivü adakozók és műkedvelők halás köszönetünk kifejezését.

— **A sajtó ára.** Varjassy Lajos polgármester az élelmiszeri hivatal felügyelő-bizottságának javaslatára a m. kir. belügyminiszter 1912-1915. számú rendeletével nyert feladatok alapján az élelmiszeri hivatal által a kereskedők között viszonylagos egyenlőséget szolgáltató robandi sajtóknak kiesnybeni eladási ára.

LEGUJABB.

Reggel 4 órakor érkezett telefonjelentés.

Bejeleníti a forradalmi kormány a köztársaságot.

A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti hivatalosan:

— A legutolsó hírek szerint egész Oroszország, Finnország és Turkesztán Szibéria beleértésével, csatlakozott az új kormányhoz, a mely a дума és a hazafias csapatok erőteljes támogatásával a cári birodalmat hirtelen új életre keltette. Még sohasem volt forradalom olyan rövid lefolyású, mint a mostani. A siker forrását abban kell keresnünk, hogy évek óta, de különösen az utóbbi időben, az egész orosz nemzet tudatában volt annak, hogy az államot soha jóvá nem tehető szerencsétlenség örvényébe sodorták és a háborút teljesen elvesztették volna, ha a régi és önző kormány, az elpuhult dinasztia vezetésével folytatta volna a nép elnyomásának politikáit, amely minden alkotó erőt megbénított. Ezért hangzott fel ez a kiáltás:

— *Le a régi, korhadt rendszerrel, éljen a szabad, demokratikus állam!*

— Az államcsíny csak kétezer halottjába és sebesültjébe került Oroszországnak, amelynek százharminc millió lakosa van. Aránylag jelentéktelen töredéke ez más államok forradalmi áldozatainak. Pétervár legfeljebb egy héten át volt rendellenes állapotban, most már majdnem teljes mértékben megkezdte normális életét. Mert mindenki csatlakozott az új rezsimhez. Az új kormány, amely a liderenymás alól felszabadult szabadságot élvező Oroszország kormánya, a legesekélyebb halogatás nélkül megvalósítja azokat az alapelveket, amelyeket hatalomra jutásának első napján kibocsájtott manifestumában bejelentett.

Az új kormány elmozdította azokat a kormányzókat és alkormányzókat, akik a régi rendszer notórius hívei voltak és a helybeli kormányzást ideiglenes biztosokra bízta és

kilogrammonként 12 koronában állapítja meg. Aki ezen most meghatározott árnál a fentebb említett élelmiciket drágábban árúsítja, kibágást követ el és 600 korona pénzbüntetés, valamint 2. hónapig terjedhető elzárással büntetetik.

— **Pászkárusítás.** Az aradi izr. hitközség előjárósága tudatja, hogy a pászka-utalványok kiszolgáltatása, a hitközség jegyzői irodájában, a pászka árusítás pedig a templom-épület földszinti helyiségében *folyo évi március hó 26-án veszi kezdetét és naponta délelőtt 9-12 és délután 2-5 óráig* eszközöltek. A listtel ellátottak a nyereség pászkának megfelelő listmennyiséget beszoigálatni kötelesek. A hatósági ellátásban részesülők pedig listjegyüket magukkal hozni és a megfelelő szelvényt beszoigálatni tartoznak. Aki pászka utalványáért *folyo évi április hó 2-ik napjáig nem jelentkezik*, pászka kiszolgáltatása iránti igényétől esik. Végül tudatja az előjáróság, hogy arra való tekintettel, miszerint a hitközségnek nem állott módjában a fejenkénti 2 kgr. mennyiség teljes beszerzése, az igényelt mennyiséget aránylagosan leszállítani volt kénytelen. A pászka ára kilogrammonként *három korona*.

— **Cukorosomagoló és papírzacskók Kerpeneinél.** 901

— **Legujabb divatlapok kaphatók „Minerva” könyvkereskedésben.** 1981

KÜZGAZDASÁG ÉS KÜZLEKEDÉS.

Kiviteli vámok Aradon.

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

A város vámtügyi bizottsága ma délután ülést tartott a kiviteli vámoknak valamilyen formában való életbe léptetése tárgyában. Az elnöklő Lőcs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok ismertette a kérdést, majd Zubor Andor terjesztette elő a javaslatot, a követ-

hogy az országot az ellenforradalom és a monarchisztikus propaganda minden kísérletével szemben biztosítsa,

a kormány a volt cárt és cárnét megfosztotta szabadságuktól és Carskoje-Szelóban szigetelte el őket.

Kerenszky igazságügyminiszter a minisztertanácsban törvényjavaslatot terjesztett be a halálbüntetések megszüntetésére és intézkedéseket tett, hogy a nők is részt vehessenek az alkotmányozó gyűlés képviselőinek megválasztásában és elrendelte, hogy minden lehető eszközzel könnyítsék meg a politikai bűnítettek miatt kivándoroltak és száműzöttek Oroszországba való visszatérését. A legtöbb városban a rendőrséget miliciával pótolták. A pétervári lapok már nem a cenzúra esonkításával jelennek meg. Orvendező tömeg vonul végig az utcákon és tölti meg a boitokat. Számos politikai gyűlés és egyesület működik és a főutcáknak élénk életet kölcsönöznek. A színházak vasárnap újra megkezdik előadásait. A mozgósínházak oly filmeket készítenek, amelyek a forradalom eseményeit jelenítik meg.

Egyetlen külsőség, amely az átélt nagy napokra emlékeztet a vörös zászlók és a szabadságjelvények, amelyekkel a legtöbb házat feldíszítették, valamint a nagy vörös lobogó a cári Töl palota tetején, amely a kormány határozata értelmében a legközelebb egybegyűlendő alkotmányozó gyűlés székébe lesz.

A vidékről érkező hírek bátorítónan hangzanak és egyhangúlag a lakosság örömről tesznek jelentést, hogy felszabadult a cárság igája alól, valamint az ország ama szilárd elhatározásáról, hogy soha többé nem hajtja fejét meg az ilyen iga előtt.

vám szedésének olyan kiterjesztését, melyet nemcsak az Aradra behozott, hanem az innen kivitt áruk után is szednének. Ezt az összeget az utak jókarban tartására kellene fordítani, mert például folyó évben a város közönsége 72746 koronát fizetett ki kövezet fenntartásra. Ha a követésvám ezután a kivitt árukra is vonatkoznék, akkor ez a súlyos pótdadó esik. Az ügyvel a kereskedelmi és iparkamara már foglalkozott és azt javasolta, hogy az összes vámteteleket kellene mérsékelten fölemelni. Azonban a kereskedelmi miniszter épen e hóban elvi jelentőségű döntést hozott ez ellen és szerinte is a követésvám szedése a kivitel után léptetendő életbe. Nagyváradi városi tanácsa már készíti is az erre vonatkozó részletes javaslatot.

Adler Andor bizottsági tag a maga részéről örömmel járul hozzá a tervezett vám behozatalához, mert ez a vám a polgárságot egyáltalán nem érinti, néhány fillér az egész és ez is inkább a külső közönséget érinti, akik elszállítatnak innen árut. Ezenkívül a terv a város számára olyan jövedelmet biztosít, mely semmi külön befektetést nem igényel s a mai közvek mellett, minden személyzettszaporítás nélkül folytatható.

Szemere Kálmán főellenőr a maga részéről rendkívül helyesnek tartja szintén a követésvám kiterjesztését, hiszen ez a kisipart alig érinti, főleg a nyeresterményekre vonatkozik, mint a zöldség és egyéb efajta árucikk. A nagyipar sem szenved az újítás folytán hátrányt, mert a nagyvállalatoknak saját sineik vannak gyártelepeikre és ezek után vámot nem kötelesek fizetni.

Nachtnebel Odön főmérnök szintén a követésvám kiterjesztése mellett foglal állást, mert

sz utak javítása feltétlenül szükséges, a külváros utjai tarthatatlan állapotban vannak. A fedő anyagok és munkabérek oly drágák, hogy ezek a munkálatok, — e vám behozatala nélkül, — a város közönségére a legnagyobb terheket rónák.

Nagy Kálmán vámfelügyelő, Zador Imre gépüzemigazgató és Pollák Vilmos szintén, helyeslően szóltak az indítványhoz és újabb eszméket vetettek fel, több oldalról megvilágítva a kérdést. Ezután a bizottság a Zubor Andor főjegyző által előterjesztett javaslatot elfogadta és utasította a főjegyzőt, hogy a kereskedelmi és iparkamarával együtt már részletes és számzerű javaslatot dolgozzon ki, hogy az már az április havi közgyűlésen tárgyalható legyen. A bizottság reméli, hogy június 1-től életbeléptetheti az új vámtételt, ami után 50.000 koronánál több bevételt várnak.

— **Dániel báró a Hazai Takarékpénztár elnöke.** A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága a mai napon tartott ülésében Dániel Ernő báró titkos tanácsost az igazgatóság elnökévé választotta meg.

— **A Magyar Jelzálog Hitelbank 1916. évi mérlege** a múlt évről áthozott 1.062,944 korona hozzászámításával 9.505,517 korona bruttó és 6.127,081 korona tiszta nyereséget mutat fel a múlt évi 6.055,959 koronával szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy részvényenként, mint az előző évben, 22 korona osztalék fizetését fogja javasolni a március 31-ére összehívandó közgyűlésnek s az alapszabályszerű levonások után a fennmaradó 1.233,762 koronát új számlára viszi át. A letölti üzleti évben az intézet címletei iránt rendkívüli kereslet mutatkozott, úgy hogy különböző címleteiből 31 millió koronát helyezt el. Nagy emelkedést mutatnak az intézet törlesztése költségei is, amelyek összege a múlt év 3 1/2 milliójával szemben a 9 milliót is túlhaladják. A bank a hadijövevényekhez jelentékeny összegekkel járult hozzá s tisztviselői háborús pótlékát is újból emelte a múlt év folyamán. A mérleg a szokott rigorózitással készült és az intézet tárcájában lévő értékpapírokat a likvidációs kurzuson ábitották be a mérlegbe, miáltal a látens tartalékok ismét lényegesen emelkedtek.

— **A Magyar Puccytagyár R.-T.** Marcus Hugó elnöke alatt ma tartotta az évi közgyűlést. A Reshtitz Béla vezérigazgató által előterjesztett évi jelentést a közgyűlés tudomásul vette és elfogadta a nyereség föelosztására nézve az igazgatóság által előterjesztett indítványokat, amely szerint 20 százalékos osztalék fejében részvényenként 40 koronát (tavaly 16 és fél százalék) fognak holnaptól kezdve kifizetni. A választások során a felügyelő-bizottságba Bokor Gusztáv dr.-t, Handler Jónást, Joanovich Sándort, Kotányi Rezsőt (új), Kölber Alajost és Szepessy Sándort választották be.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* **Nordisk detektív-dráma az Apollóban.** (Kisérlet a kápon Max Landával). A sok szilány detektívkep mellett jól esik gyönyörködni egy nívós, művészi detektív filmben, amelynek meséje nem lehetetlen trükkökre és bosszantó együgyűségre van építve, hanem az emberi agy zseniális elgondolásaira. Az Apollószínház detektív-drámája, amelyet ma mutatott be a publikum óriási érdeklődése mellett, az első pillanatban megkapja az ember figyelmét s magához láncolva tartja, mindvégig. A sötét bűn kiderítése bő alkalmat nyújt a zseniális detektívnek, akinek munkája logikus és elképzelhető, nem lehetetlen véletlenekekből áll, mint amilyenekkel a legtöbb detektív-úramában találkozunk. Amit elmondtunk, nyomban igazolttá válik azok előtt is, akik nem voltak jelen a mai premieren, ha arra hivatkozunk, hogy a filmet a Nordisk-márka védi. A premier publikuma nagy tetszéssel fogadta a nagyszabású detektívkepét, amelyet vonzóbbá tesz a darab főszereplője, Max Land, a közkedvelt mozistar. A grandiózus filmmég szombat és vasárnap megy.

* **Szibéria az Arany-sorozat III. filmje vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban.** A fehér-cár birodalmát, Szibéria végtelen hőmezőit és megdöbbentő képeit hozza élénk a természet valódi szimpompájával e osodás film. Az öt felvonásos dráma mesés szöveve rettenetes átványa a sarkok orosz uralomnak. A kor-

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott
fogtechnikusi műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat húz, plombái. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

rupeió, az embertelenség, a zsarnoki uralom utain vezet végig az idegizgató érzékenységgel megírt dráma, amelyben a nézőközönség nem tudja előre, hogy mi lesz a cselekmény fejleménye, hanem minden jelenete a váratlan meglepetés lesz a nézőre. A dráma ötödik felvonásának a tartalmát teljes lehetetlen leírni, oly lebilincselő és megragadó. Az ártatlanul száműzésbe hurcolt szökevények menekülése páratlanul áll az összes eddig bemutatott hasonló felvételek között.

* Egy viharos élet. (Amerikai sorozat I. az Urániában.) A színház tegnap mutatta be a legénygőzöbb és leghatalmasabb témájú filmattrakciót. Óriási izgalmu kalandorszmű ez a darab, amely bepillantást nyújt a szenvedelmes hazárdjátékosok világába, akik kártyára teszik fel nemcsak pénzüket, de boldogságukat, s vajmi gyakran életüket is. Teli izgalmossal és játékbeli szépségekkel ez a mű, ennek dokumentálására utalunk arra a nagyszerű diadalra, melyet az Omnia „Egy viharos élet” című műsorával aratott. Ez a film egy megrázóan izgalmas rajza a játéklklubok életének. Az elvakult szenvedély forró kitörése elborítja a családi szentélyt is, míg végül az erköcsi igazság győzelmesen kerül ki az élet porondján lejátszódott küzdelemből. A film elsőrangú rendezésével, fotográfiájával a művészek játékával óriási sikert aratott, s a közönség örömmel várja az amerikai sorozat többi részét is.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 24-én, szombaton:
B) Borle. B) Borle.

A váratlan vendég.
Színmű.

Kezdet 7 órakor.

A szerkesztésért felel:
Kunyaneszky Endre távollétében
Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltéért nem vállalunk felelősséget.)

Zorán Imre a maga, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében, mélyen megírt szívvel tudatja a felejthetetlen jó gyermekének, illetve testvér, rokon, jóbarát

Zorán Imrének

f. évi március hó 22-én, reggel 7 órakor, életének 19-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunylát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 24-én, délután 4 órakor fognak a Varjassy Lajos-utca 44. sz. gyászszobából a református egyház szertartásai szerint a helybeli felső-temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1917. március hó 22-én.

Zorán Albert, Zorán Zoltán, Zorán Zsófia, Zorán Veronka, testvérci. Zorán Albertné, szül. Csaballa Emma, Zorán Zoltánné szül. Enek Ilonka, sógornői. Meggyessy Veronka, Meggyessy Mihály és neje, dr. Fábó Henrik és neje, nagynénjei és nagybátyjai. Meggyessy Jenő, Meggyessy Anna, Meggyessy Andor, unokatestvérci, Zorán Emmuel, Zorán Árpádka, Zorán Mancika, unokahugai és öccse.

Az Aradi Villamosági Részvénytársaság igazgatósága, tisztviselői kara és üzemszemélyzete mélyszégyenrel mély fájdalommal jelenti, hogy a vállalat főkönnyelvéje

Bokor Jenő ur

e hó 22-én este, hosszú és kínos szenvedés után jobblétre szenderült.

Szorgalma, páratlan kötelességtudása által az igazgatóság soha nem múló hálaát érdemelte ki, kártársai iránti szeretetével örök emléket állított szívünkben.

Aradon, 1917. március 23.

Béke poraira, áldás emlékére! 1917

Nagyon szép fehér paraffin

gyertyát

vegyes beosztásban 6-80 koronaért különként frankó Déva, postai csomagokban és belső hadszínterületre is szállít

Gonda Nándor

áruforgalmi vállalata, Déván. 1931

Kifutó flu felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Kisiratos község tulajdonát képező négy darab, egyenként körülbelül 130—140 kilós, 3 éves tenyészkan 1917. március 27-én délelőtt 9 órakor a község házában nyilvános árveresen eladatik.

Községi előjáróság.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

am: 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikereit működtem, tisztelt: értesíttem a n. e. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtermet nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegekemet, foghúzás teljes érzéstelenítéssel (fogászatás után.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsuk fogászati, szájpaszták nők és gyermekekkel. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mélyebb díszes mélytől készíttetnek. Bővebb információkat kérve szíveskedjen Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 2—7-ig. Videktelek 24 órán belül kiadók. 401

Ertesítés!

A n. e. hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy Andrassy-tér 5. szám alatt (a Lloyd palotában) női kalapszalont nyitottam.

Éveken át a külföld legnagyobb városaiban működtem s így munkám a legszínesebb izlésnek is megfelel. Alakításokat modell után vállalok, régi formákat is hasonlóképp alakítok. Közzömökhöz való kalapot azonnal készítek.

Szíves pártfogást kér

MOHR D. Andrassy-tér 5. (Lloyd palota).

1577

Meghívó

az Egyesült Ujarad-zsigmondházi Önkéntes Tűzoltó-Egyletnek 1917. évi március hó 25-én d. e. 10 órakor Ujaradon, az egyleti helyiségben tartandó

40. rendes közgyűlésére.

1167

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 egyleti tag választása.
2. Az évi jelentés felolvasása.
3. Az 1916. évi számadások és leltár átvizsgálása, valamint ezekre nézve a felmértény megadása.
4. Az 1917. évi költségvetés megállapítása.
5. Inésványok.

Kelt Ujaradon az 1917. évi március hó 11-én tartott választmányi ülésből.

Hohn József, titkár.

Lászlóffy István, elnök.

Hölgyek, urak figyelmébe!

Már megérkeztek a legújabb

modell tagal női és leányka formák.

Szalma kalapokban nagy választék. Férfi kemény és puha nyulészor kalapokban nagy raktár. —

Női tagal vagy szalma kalapoknak átvarrását és festését a legújabb modell után elvállalom. 1791

Tisztelettel

Bittenbinder Konrád

Első aradi villanyerőre berendezett kalapgyártás

Deák Ferenc-utca 42. sz. Fehér Kereszttel szemben.

Eredeti Floronei után
első termésű
sapró cirokvető-mag
Kapható: Rosenthal Sámuel,
1938 Deák Ferenc-u. 4.

Felter Terez
kozmetikai intézete.

Értesitem a b. hölgyközön-
séget, hogy kozmetikai inté-
zetemmel kapcsolatban haj-
mosást, omdulást, hajfestést
Henna festékekkel és manicúrt
végzek.

Felter Terez
Forray-utca 4. I. em.

3213-1917. pm.
Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvény-
hatóságánál üresedésben lévő és
a legközelebbi törvényhatósági
rendes közgyűlés által váasztás
útján betölendő VII. fizetési osztá-
ly 3. ik fokozatába sorozott 4800
korona kezdőfizetés és 1280 ko-
rona lakbérjárandósággal díjazott
tanácsnoki állásra pályázatot bir-
detek és felhívom mindazokat,
kik ezen állást elnyerni óhajtják
és az 1888. évi I. t. c. 3. §-ban
előírt képesítéssel rendelkeznek,
hogy képesítéseiket igazoló okmá-
nyokkal felszerelt Arad sz. kir.
város törvényhatósági bizottsága-
hoz előzetes kérvényeiket a niva-
talos órák alatt i. évi április hó
7-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák
be. A város szolgálatában
nem álló pályázók egészségi álla-
pukat hatósági tisztviselői orvosi bi-
zonyítvánnyal tartoznak igazolni.
Arad 1917. március 20.
Varjassy, polgármester.

Viszketegséget
rűht. sömörri legbiztosabbah
elmu-
la-zta a **Barna zsír.**
Kis tégely K 1.60. nagy tégely
K 3.—, családi adag K 9.—
utatisással rendelhető: Dr. Flesch
E. «Korona» gyógytárától Győr.

Földbirtokosoknak
35 évről 4 1/2% kamat 99 árfo-
lyam,
50 évről 5% kamat 1% törlesz-
tés teljes árfolyam,
65 évről 4% kamat 0.85% tör-
lesztés 94% árfolyam
mellett, továbbá
aradi és békéscsabai házakra
50 évről 5 1/2% kamat, 1/2% tör-
lesztés 98 árfolyam mellett tör-
lesztéses kölcsönöket folyósított
és birtokparcellázásokat elvál-
lalja és gyorsan keresztül vezeti a
Budapesti Kölosönköztetítő
és Parcellázó Reszvénytársaság
Budapest, VIII., Konyérmező-u. 6.
Aradi megbízottunk: **Bonyhádi**
József u. Kapa-u. 47. d. u. 2-4-ig.
781

AKI
házat, vagy földbirtokot
venni vagy eladni akar,
forduljon bizalommal

Lustbader Adolf
ingatlanforgalmi irodá-
jához Révay-utca 2. sz.,
ahol kisebb-nagyobb há- 646
zak, birtokok előjog-
zésben vannak. Megbi-
zásokat ingatlanok el-
adására és vételére elfogadok.
Telefon 961. szám.

Raffiát
pótló

szőlőkötözésre kiválóan alkalmas
**elsőrendű svéd papir-
ból készült fonalat gyárt a**
„HUNGARIA“
aradi pamutárugyár r. t.
Mintázott ajánlatok készségei kül-
detnek. 1451

Száraz
tűzifa
waggontételenként, azonnali szállí-
tásra kapható

Körösvölgyi 1533
Pálinkaraktárban.
Arad, Andrásy-tér 5. Telefon 651.

DURATING!
törvényesen védett vegyi szer,
amely a kamarn öltönyök,
egyenruhák, szövetek, női ru-
hák, reverendák stb. mutatkozó
fényt radikálisan eltávolítja.
Kapható:
Schäffer Henriknél
Arad, Andrásy-tér. Magyaror-
szág kizárólagos képviselőjénél
1.—, 1.50, 2.— koronás üvegek-
ben. 627

Ocska, használt
ólomcsöveket
és egyéb
ólomtárgyakat
megvételre keresünk.
Aradi nyomda részvénytársaság.

Hollandi
sajt

zsírmentes, elsőrangú minőségű, leg-
alább 1 kiló v. felelél
II koronáért
kapható
a Tejcsarnokban,
Karolina-utca 8. 1922

Viszonteladók
figyelmébe!
Chocoládé, cacao, Chocoládé-
bonbonok és cukorka árak
lerakata: 451
Cóbar Miklós
Arad,
Andrásy-tér 18. Salacz-u. sarok.
Helyi és vidéki telefon: 10-59.

Magasjáró gőzgépeket
Kompond és stabil gőzgépeket
Gőzcséplő garnitúrákat
Magasjáró lokomobilokat
Cséplőszekrényeket
Esztergapaókat
Hérefejűket
Elevátorokat
Motorokat
Gőzekeket és
Gőzkanókat
javítottan állapotban vásárol-
nak készpénzfizetés ellenében
FRIEDRICH TESTVÉREK
gépgyára, Temesvár.

National
Ellenőrző
pénztárakat
megvételre keresek.
Írásbeli ajánlatokat
kér péntekig
Berger Ede
Központi Szálloda. 1976
4674-1917.

Hirdetmény.
Közhirre tes-zuk, hogy a munka-
bérek emelkedése miatt a sir-
gondozási díjakat további intézke-
désig a következőben állapítjuk
meg:
Kis sírbolt gondozása 7 korona
helyett 8 korona, nagyobb sírbolt
gondozása 14 korona helyett 16

korona, sírkert gondozása 14 ko-
rona helyett 16 korona, sírhely
gondozása 4 korona helyett 5 ko-
rona, nagyhatolt 6 korona helyett
8 korona, kis hatolt 4 korona
helyett 6 korona, szőnyegbeültetés
8 korona helyett 10 korona.
A városi tanács.

1886/1917. t. k. sz.
Hirdetmény.
Mezőhegyes községnek telek-
könyvi betétel az 1886: XXIX., az
1889: XXXVIII. és az 1891:
XVI. t.-cikk értelmében elkészít-
tetvén és a nyilvánosságának át-
adatván, ez rzzal a felszólítás-
al tétetik közzé:
1. hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alap-
ján — ideértve e §-oknak az 1889.
XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában
és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a)
pontjában foglalt kiegészítéseit is
— valamint az 1889: XXXVIII.
t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI.
t.-cikk 15. §. b) pontja alapján
eszközölt bejegyzések érvénytelen-
ségét kimutathatják, e végből tör-
lési keresetüket, azok pedig, akik
valamely teherátvitelének az
1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, il-
letve az 1889: XXXVIII. t.-cikk
15. §-a alapján való mellőzését
megtámadni kívánják, e végből
keresetüket hat hónap alatt, vagyis
az 1917. évi október hó 5. napjáig
bezárólag a telekkönyvi hatóság-
hoz nyújtsák be, mert az ezen
meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelté után indított tör-
lési kereset annak a harmadik
személynek, aki időközben nyil-
vánkönyvi jogot szerzett, hátrá-
nyára nem szolgálhat;
2. hogy mindazok, akik az
1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18.
§-ainak esetében — ideértve az
utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII.
t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt ki-
egészítéseit is — a tényleges bir-
tokos tulajdonjogának bejegyzése
ellenében ellentmondással emlí ki-
válnak, írásbeli ellentmondásukat
hat hónap alatt, vagyis 1917. évi
október hó 5. napjáig bezárólag a
telekkönyvi hatósághoz benyújtsák,
mert ezen meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelté után a betétek
ellenmondásuk többsz figyelmebe
vételét nem fog;
3. hogy mindazok, akik az 1.
és 2. pontban közzétett esetekben
kívül a betétek tartalma által előbb
nyert nyilvánkönyvi jogukat bár-
mely irányban sértve vélik, —
ide értve azokat is, akik a tulajdon-
jog arányában az 1889: XXXVIII.
t.-cikk 16. §-a alapján történt be-
jegyzését sérelmesnek találják, e
tekintetben felszólításukat tartal-
mazó kérvényeket a telekkönyvi
hatósághoz hat hónap alatt, vagyis
1917. évi október hó 5. napjáig
bezárólag nyújtsák be, mert ezen
meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelté után a betétek
tartalmát csak a törvény rendes
útján és csak az időközben nyil-
vánkönyvi jogokat szerzett harmadik
személyek jogának sérelme
nélkül támadhatják meg.
Együttal figyelmeztetnek azok
a felek, akik a betétek szerkesz-
tésére kiküldött bizottságnak ere-
deti okiratokat adták át, hogy
amennyiben azokhoz egyszersmind
egyszerű másolatokat is csatoltak,
vagy ilyenek pótlólag benyújta-
nak, az eredetieket a telekkönyvi
hatóságnál átvehetik.
A battonyai kir. bíróságnak
mint telekkönyvi hatóság 1917.
március hó 20.
Dr. Rajaflovics Mikos, s. k.
1918 s. m. k. f. jegyző.

Apró hirdetések.

<p>Levelzés.</p> <p>Körök színi</p> <p>Megkaptam javajem? Nem haragoszték öszinteségemert? Nem tehettem máskép. Jan-csának kőzetelögen övatoesan, hideosen, míg meggyözödök öszinte szeretetöl Forró csóköltem. 1945</p> <hr/> <p>Oktatás.</p> <p>Német és magyar</p> <p>gyorsírást tanít perfek gyorsíró. Cim a kiadóban. 1966</p> <hr/> <p>Alkalmazást keres.</p> <p>17 éves</p> <p>róm. kath. féször, rözös és vegyeskereskedö segöd azómzsi belöpesre állást keres. Fizetési igénye 60 korona és teljes ellátás. Címé Femesz János Magyar-pécska. 1950</p> <hr/> <p>18 éves</p> <p>leány ki cipözölésbe volt alkalmazva. állást keres, Cim a kiadóban. 1948</p> <hr/> <p>18 éves</p> <p>leány ki magyar és német nyelven beszél, mihözbe gyermek mülé ajánkózik, esetleg vicékre is. Ajánlatokat a kiadóba kér. 1949</p> <hr/> <p>Értesítés</p> <p>mít levezáhr. Zeneniss sucht Stelle zu Knater Briefe erbeten unter „Deutsche“ 1973</p> <hr/> <p>Hadmentes gépész-kevelés,</p> <p>több évi gyakorlatiattal, jó bizanyítványokkal, áprils 1-re állást keres. Cim a kiadó-hivatalban. 1904</p> <hr/> <p>Gazdaságba gyakornokok</p> <p>ajánkózik egy szerény igényü fiatal ember. Cim a kiadóhivatalban. 1941</p>	<p>Alkalmazást nyer.</p> <p>Bejáró</p> <p>takarítófé felvétetik. Petöfi-u. 1., II. emelet 33. 1946</p> <hr/> <p>Irodai gyakorlatiattal</p> <p>rendelkező komoly hivatalnokó, ki gyors és gépiról tud, alkalmazást nyer Hadtermény kirendeletségöl, Aradi Eia) Takarékpénztár épület. Ajánkózók jelentkezhetnek délelöl 9-12-ig, délután 3-6 óráig. 1972</p> <hr/> <p>Bejáróné,</p> <p>ki padló fényesítéshez ért, jó fizetéssel felvétetik Batthyány-utca 23., I. em. 3789</p> <hr/> <p>Üzletek.</p> <p>Egy üzlethelyiség,</p> <p>gyár, fatelep és kaszánya közötten közőbe, háló szót miatt kiadó. Ugyanott egy bottberendezés is kiadó. Cim a kiadóban. 1910</p> <hr/> <p>Üzlethelyiség kiadó</p> <p>Szabadság-tör 5-6. szám. Bözebböt Hammer Vilmos Villanyműszerésznel. 1028</p> <hr/> <p>Kiadó</p> <p>május 1-re, esetleg öbbre is, egy szlet-helyiség, Bözebböt Neuman Testvérek városi rodájában. 1924</p> <hr/> <p>Kiadó lakás.</p> <p>5 szobás</p> <p>utca) I. emeleti lakás, csekkott és nyitotti orkölve, május 1-re kiadó Boros Bent-tör 20. Bözebböt Leandler Iroda. Telefon szám 6. 1976</p> <hr/> <p>Egy vagy két</p> <p>modernül berendezett szoba, esetleg konyha és fürdösoba használattal, szonasi kiadó. Desso-utca 4/c. 1978</p>	<p>Lakást keres.</p> <p>Magyarosított szobát</p> <p>fürdösoba használattal — esetleg ellátással — keres, közt közeleiben, hivatalnokó. Ajánlatokat a kiadóba ér. 1971</p> <hr/> <p>Fürdösoba és 3 szobás</p> <p>lakást keresek. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 1911</p> <hr/> <p>Ingtatlan.</p> <p>Egy emeletes bérlés</p> <p>teljesen kökarosa tartott 10 lakással kiadó. Szöl-utca 2b. 1425</p> <hr/> <p>Variassy Lajos-utca 139 szám</p> <p>ujjonnan felépített modern sarokház, nagy telekkel, kiadó. Bözebböt ugyanott. 1980</p> <hr/> <p>Eladó</p> <p>Variassy József-utca 20., Mukácsy Mihály-utca 5. és 6. számú házak. Bözebböt Porczán Lajosnál, Boczó-utca 1999</p> <hr/> <p>Eladó</p> <p>a Beresényi-utca 44. számú — minden modern kényelemmel, 3 szobás lakással bíró, a Szabadság-térhez közel fekszik — új urí magánhá. Cim a kiadóban. 1936</p> <hr/> <p>Vétel és eladás.</p> <p>Jókarosa levő címbalcom</p> <p>és címbalcom iskola eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1979</p> <hr/> <p>Teljesen jókarosban levő</p> <p>férfitrúák eladók. Cim a kiadóban. 1952</p> <hr/> <p>Mozi korszerűsítés.</p> <p>4 hóig használta, bevonulás miatt eladó, mely áll 1 drb 8 HP. nyersokajmotó ból, 1 drb dinamóból mierzvány káposzó táblával 1 drb Erzsébet-féle mezigépből. Cim a kiadóhivatalban. 1920</p>	<p>Cépek</p> <p>nyerésé használattal, bevonulás miatt eladók a pedir 1 drb 8 HP. Wöhanke fele nyersokajmotó, 1 drb 2. sz. daraó gép napi 40 mm. teljesítményü, 1 drb dinamó ép és 1 drb tizades mérleg aká együtt akár ö füzön-kölön. Cim a kiadóban. 1959</p> <hr/> <p>Eladó</p> <p>tömör ölygyfa íróasztal, könyvszekény, kedenc és szalonzarratúra. Petöfi utca 1. II. em. 83. Megtekinthető 11-16) 1-ig. 1947</p> <hr/> <p>Eladó</p> <p>Hoffer és Schrantz gyártmányu erős magánjáró 6-os c. öplögarnitúra Kreidler Lipótnál Ujszentanna, Arad-ut 965. 1958</p> <hr/> <p>Csárfészkiszálynö</p> <p>operett két füzetben 7 kor. 20-ért kapható Dölk Ösa könyv- és zozemükereskedésében, Forray-utca. Telefon 922 szám. 871</p> <hr/> <p>Sárga kocsik</p> <p>új, könnyü, egy és két löra, olcsón eladó. Mogt kímthető Kisszentmiklós, tűzáraktanyá. 1923</p> <hr/> <p>Különféle.</p> <p>A náttus</p> <p>és minden völe járó fádalom nyomban megszünik, ha orrunhat Nathiannal bekegyük. Ara 1 korona. Hehs Vilmos góvószerztára, Arad. 1453</p> <hr/> <p>Reincit.</p> <p>A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. lzzadó, fényes, zsiros, atkái (mitesseres) arcot peponia abányoszor szikéséres, gyapotra öntött folyadékkel megtörüljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés énelet finomsága harmattal volna bevoava. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ara 1 korona. Dr. Pöldes és Hehs piperezappan és vegyözeti gyára Aradon. Tüz mentett ne használjuk. 12</p>
---	--	---	---

Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság

Meghívó.

Az Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság

1917. évi március hó 31-én, d. u. 5 órakor (a társaság irodahelységében)

48-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása, jegyzőkönyvvezető kirendelése és két részvényes kijelölése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének és a zárómérlegnek, valamint a nyereség- és veszteség-számlának felolvasása.
3. Hátározathozatal a számadások jóváhagyása, az üzleti nyereség hovaforrdítása és a felmontés megadása tárgyában.
4. 3 igazgatósági tag választása 3 évi, 1 felügyelő-bizottsági tag választása 1 évi időtartamra.
5. Esetleges indítványok.

Azon szavazatra jogosult részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felhivatnak, hogy, részvényeiket legkésőbb március hó 30-ig a társaság pénztáránál, térítvény ellenében, letenni sziveskedjenek.

Kintzig János,
igazgatósági elnök.